

TREČIAFRONTININKŲ PŪSLĖ

"Emigracijoje pasivadinęs J. Aisčiu, jis savo vėlesnėje literatūrinėje bei visuomeninėje veikloje užėmė atvirai antitarybines pozicijas" (Lietuvių literatūros istorija, III—2, 611—612 p.). Man būtų labai įdomu, jei akademikas Kostas Korsakas pagrįstų šį tvirtinimą ir pasakytų, kur, kaip ir kada esu užėmęs antitarybines pozicijas, kur, kaip ir ką esu pasakęs ar parašęs prieš tarybas kaip tokias. Būčiau priėmęs kiekvieną natūralų ir legalų Lietuvos valdžios pasikeitimą, į jį įskaitant ir komunistinę santvarką. Tiesa, esu priešingas diktatūroms, terorui, o ypač okupacijai, nes paskutinioji visada yra drauge kolonialinė ir genocidinė sistema. Jei akademijos lūpose "tarybinis" reiškia "okupacinis", tai prieš okupaciją visada buvau, esu ir iki paskutinio atodūso būsiu nusistatęs. Tuo atveju iš literatūros istorijos pasigėsiu truputį tikslesniu įvardžiu, juoba, kad rusai okupacijas atžvilgiu kitų aktyse įmato krislį, o savoje aktyje nesiteikia įžiūrėti rasto.

LTSR akademijos vadinama Lietuvių literatūros istorija parašyta tokia pigiai išpūsta publicistika, kur istorinė tiesa, faktai ir dokumentacija jokioms reikšmėms neturi ir jokios rolės nevaizduoja. Jei ta stambokų tomų istorija būtų pavadinta "Trečiafrontininkų kančios ir nuopelnai", arba "Trečiafrontininkų literatūros istorija", tai tada jie galėtų rašyti, ką tikrai nori ir kaip tikrai nori, bet save patį būbinti visų lietuvių vardu yra daugiau negu įžūlu.

Triukšmingų oporūnų studentų redaguojamas ir leidžiamas Trečias frontas buvo tik vienas iš daugelio nereguliarių išėjusių pusiau periodinių leidinių. Būkime atviri, Trečio fronto grupę sudarė efemeridai (trumpalankiai), bandą savo plunksną pradeda rašytojai, antros - trečios eilės eilialikai ir grafomanai.

Kai kolektyvas pradėjo kiek kriti ir skirstytis, tai vadovai pasistengė, kad jų leidinys cenzūros būtų uždarytas. Petras Cvirka, kuris į akis savo svainį Antaną Venclovą gerbė kaip tėvą ir globėją, o už akių mėgdavo iš jo pasišaipyti ir nepradamas svainio būtas ir nebūtas silpnybes ir ydas kavinėse berdavo kaip iš gausybės rago, pats turėjo vieną didelę silpnybę, nepajėgdavo ar negebėdavo laikyti liežuvio už dantų, jis man kelis kartus kalbėjęs: vis

Rašo JONAS AISTIS

ties būtų netesėta 3 frontą leisti, tai padarėme taip, kad cenzūra jį uždarė. Savo laiku ir plačiau apie tai Kaune buvo kalbama, tai "uždarymas" buvo beveik pusiau vieša paslaptis. Bet į 3 fronto paskutinį numerį aiškiai isterišku tonu įstojo pasižymėjusi poetė Salomėja Neris ir po kelerių metų į pirmiaulius rašytojus išaugo Petras Cvirka. Fronto "uždarymas", Neris ir Cvirka 3 fronto oportunistams, Antanui Venclovai ir Kostui Korsakui, buvo ir yra tasai arkliukas, kuriuo jie štai kvirtas dešimtmetis raiti joja ir žemės gėrybes pilnomis reškučiomis semia.

Antanas Venclova visada buvo antros - trečios eilės rašytojas net ir lietuvišku mastu: intelektualus, sausas, asmenišką. Jo straipsniai, studijėlės kur kas aukštesnės vertės, negu jo beletristika, o ypač eilialika, būdingas vidutinio buržuajaus tipas. Nėypatingos drašos, šykštus. Viršesniešiams gebas įsiteikti, o pavaldiesiems šiurkštus ir kietas. Apie 1930 m. Kauko gatvėje labai keistomis aplinkybėmis nusižudė studentas Antano Venclovos pavaldinys ir kaimynas: praplovė riešo gyslas, bet tas nepadėjo, tai šoko iš trečio aukšto žemėn ir nusilaužė koją, paskui pri-

šliaužė kieme buvusį šulinį ir jame nusiskandino. Tai įvyko žemės ūkio parodos metu ir ta keista savižudybė praėjo spaudos nepastebėta. Aišku, žudosi neurastenikai, bet tasai studentas paliko raštelį, kad "nepakentęs Antano Venclovos užsiėdimo". Visą nepriklausomybės laikotarpį Venclova tarnavo valdiškose įstaigose: pradžioje Žemės ūkio ministerijoje, o vėliau valstybinėje gimnazijoje. Tiesa, 1939 m. rudenį sutikau jį prie Švietimo ministerijos durų ir jis man pasiskundė, kad esąs atleistas iš gimnazijos ir kad rašytojai turį dėl jo daryti skubių žygių. Tada rašytojų valdyboje nebuvau ir netrukus grįžau į užsienį, tai nežinau, kuo tas baigėsi. Bet ministerijoje jis turėjo aukštą valdininką savo uošvį ir kažkaip nematau, kad jis tuščiomis rankomis tą dieną ministerijos laiptais nulipo žemyn. A. Venclova yra toks žmogus, kuris nei idėjai, nei kam kitam nėra linkęs paaukoti nė krislelio savo patogumų.

Visai kitoks yra Kostas Korsakas. Jis taip pat nei dideliu proto buklumu, nei fantazijos ypatingu lakumu nepasižymėjo, o vartydamas šią istoriją nepastebėjau, kad jis būtų įgijęs kiek savarankiškesnį ir savitesnį literatūros skonį. Iš pažiūros švarus ir tvarkingas ponelis. Sakyčiau, gimęs akademiškai: kantrus, kuklus, be nu-



Vytautas O. Virkau Mažasis pelėšas su raudona ir žalia (aliejus, 22" x 28", 1964) Iš parodos Blackhawk restorane, 139 N. Wabash Ave., Chicagoje.

garkaulio, bet landus. Landus ypatingai. Jo niekad nemačiau universitetan įeinančio ar išeinančio per didžiulius duris, bet vis per kiemą, vis pro užpakalines duris. Tai žiūrėk kur nors kamputy ar kieme kalbina užvijęs kurį nors liberalesnį pažiūrų profesorų. Šioje istorijoje pažymėta, kad Kostas Korsakas 1931 m. pradėjo studijuoti universitete. Taip, bet jis, kaip nebaigęs vidurinės mokyklos, universitetan buvo priimtas laisvu klausytoju, o tokie negalėjo gauti diplomo, jei studijų metu nebaigė vidurinės mokyklos.

Jei istorija apie tai tyli, tai greičiausiai jis tas kliūtis persėkio ir pakliuvo stačiai į akademijos tikruosius narius be brandos atestato ir be universiteto diplomo. Venclova intelektualaiškai už jį stipresnis tėra tik akademijos narys korespondentas! Gal dėl to, kad Venclova turi šiokią tokią savigarbą, be to, daug tiesesnis ir atviresnis už Korsaką. Anų laikų akimis žiūrint, pats simpatiškausias gyvųjų frontininkų branduolio narys bus buvęs Jonas Šimkus. Tiesa, jis nebaigė vidurinės mokyklos. (Nukelta į 3 psl.)

Kertinė Paraštė

RAŠYTOJŲ DRĄSUMAS IR IŠDAVYSTĖ

Nemanytume, kad kūrėjo kūryba išlaisvina iš jo padarytų išdavikiškų veiksmų. Manytume, kad kūrėjas, būdamas jautresnės sielos žmogus, turėtų būti labiau sujudintas nelaimės ir labiau jautrus laisvei, be kurios neįmanoma nei gėris, nei grožis, nei ta pati kūryba. Daugeliui lietuvių atidavė okupantui per didelę duklę, kad iš viso rašytojai yra daugiau ar mažiau linkę prisitaikyti ir savo plunksną parduoti už patogesnę gyvenimą. Mažiau gali būti pakaltintas iš Sibiro sugrąžintas poetas A. Miškinis už "Tiesoje" išspausdintus, kad ir tokius posmus:

Mūsų vėliava — tik raudona!
(Nesuprast. to juns.
vagims) —
Ji kaip žemė, kaip oras ir
duona;
Ir pasaulis po ja atgims.

Tačiau kaip pateisinti Salomėja Nerį už tai, kad ji Maskvą pavadino mūsų motina, kad rašė poemą apie bolševiko kelią, kada tremtinių į Sibirą vagonuose mirė kūdikiai. Jokios poezijos neišteisins ir Mielaičio, kuris sako:

Leisk, Maskva, leisk, taikos
židiny,
Prie tavęs man kritinei
sušilti,
Tavo bokštų giesmės
vedini, —
Mes artėjame į didelę viltį.

Tačiau jei jau mes nuliūstame, paskaitę mūsų poetų tokius posmus, turime gerokai džiaugtis pačiais rusais rašytojais, kurie nebijo savo enkavedistų ir stengiasi į Vakarų išmesti savo kūrinius arba pačioje Sovietų Sąjungoje atskleisti komunistinį melą ir prievartą. Ne vienas jų nukentėjo, kiti išliko, susilaukę visų laisvės trokštančių, o ne partijos pagarbos. Tarp pasirinkusių tiesą ir kalėjimą galima paminėti ir Jugoslavijos rašytoją Džiulį, Mihailovą ir eilę lenkų. Sovietų Sąjungoj toks Solženicinas už savo "Viena

Denisovičiaus diena" susilaukė didelės padėkos iš kankintųjų Sibire, gi toks Dudincevas, parašęs knygą "Ne vien tik duona", taip pat sulaukęs nuoširdaus Sovietinio kalėjimo gyventojų pritarimo. Dudincevas sakosi, kad kartais kas nors tramvajuje ar gatvėje prieina ir paspaudžia jo ranką lyg už ką dėkodamas, nors jis tų žmonių niekada nėra matęs ir nepažįsta. Šįmet Nobelio premiją laimėjo Solochovas, tačiau anksčiau ją laimėjęs Pasternakas nebijojo savo rankraščio išsiųsti į laisvąjį pasaulį, už ką Solochovas jį buvo pasmerkęs. Dabar laisvajame pasaulyje išspausdinta anglų kalba Valerijaus Tarsio knyga "Ward 7". Tarsis Chruščiovas buvo uždarys į psichiatrinę ligoninę, apie kurią jis dabar ir rašo. Savo knygoje Tarsis pažymi, kad komunizmas ir nacizmas yra panašūs, dar daugiau, kad komunizmas yra fašizmo nauja rūšis. Tarsis šaukia: "Sovietų Sąjungos intelektualai privalo dabar kovoti dviejuose frontuose — prieš sovietinį fašizmą ir mongolizmą (kom. Kinija). Tam reikalui mes reikalingi Vakarų paramos, ypač Amerikos". Tarsis nusiskundžia ir taip, kad net amerikiečiai rašytojai, kaip Caldwell ir Steinbeck, tiki į mitą, vadinamą sovietine demokratija. Pastarajam Tarsis sako: "Steinbeckas išsitarė, kad Sovietų Sąjungos rašytojai yra laisvi rašyti, ką jie nori. Argi jis neskaitė laikraščiuose apie likimą Boriso Pasternako ir Aleksandro Esenino?"

Vakarų laikraščiai sako nežina, kas ištiks dabar vėl Tarsį, gal jis vėl bus uždarytas, tačiau malonu, kad yra vis dėlto Sovietų Sąjungoj žmonių, mylinčių tiesą ir kovojančių už žmonių, tuo pačiu ir lietuvių laisvę.

Todėl, kalbėdami apie rašytojo atsparumą, turime pasakyti, kad visame pasaulyje jų yra visokių, o maža saujelė išdavikų neužstelia to visos eilės rašytojų, kurie pasirinko kalėjimus, o ne duoną, nes jie mano, kad tikroji laisvė yra brangiausia. Nepaisant, kad koks nors amerikietis Pilypas Bonoksis giria vergiją, ar koks nors Sartre stengiasi pagarbinti prievartą, iš pačio Sovietų kalėjimo išsprunka į laisvąjį pasaulį autentiški vergijos liudytojai. Ir reikia džiaugtis, kad tokie drąsuoliai nuvalo dėmes, padarytas nedidelės gausios išdavikų.

L. Augštys

Antanas Petrikonis
Pavasarijant prie Nemuno (akv.)
Iš šandien atidaromos parodos "69" galerijoj, Marquette Pk., Chicagoje.

KAI LIAUDIES DAINOS SKAMBA MODERNIAI

Solistė A. Stempužienė apie Dariaus Lapinsko kūrybą

— Visokius naujumus aptarti ir išaiškinti nėra jau taip lengva. Darius Lapinskas yra vienas iš nedaugelio kompozitorių, kurio harmonizuotos liaudies dainos, mano nuomone, skamba moderniai, bet tuo pačiu gal net liaudiškiau ir lietuviškiau negu dainos harmonizuotos romantišniame stiliuje, kurio didesnėje ar mažesnėje įtakoje kuria mūsų vyresniosios kartos kompozitoriai.

— Taipgi žingeidų būtų sužinoti, kas Jus Pačių asmeniškai palenkė prie Dariaus Lapinsko kūrybos ir dabartiniuos jo koncertuose ir naujausioje Jūsų plokštelėje?

— Mūsų vokalinė literatūra gana negausi, tai ir buvo natūralu pasidairyti ko nors naujesnio. Su Lapinsku seniai planavom paruošti lietuviškų dainų plokštelę ir pakankamai lietuviškų dainų koncertams. Ir jau 1956 metais, tik baigęs New England konservatoriją, jis man parašė pagal Jurgio Baltrušaičio eilėraštį "Serenada".

— Kodėl čionykščiuose Dariaus Lapinsko koncertuose buvo pasirinkta išpildyti "Mergaitės dalia" ir O. V. Milašiaus "Les Sept Solitudes", o ne kas kita, ir kuo šie kompozitoriaus vokaliniai kūriniai yra būdingi ir išskirtini?

— Šie kūriniai yra minėtojo mūsų planavimo rezultatai. Dai-

nų ciklas "Mergaitės dalia" yra paruoštas mūsų išleidžiamai plokštelei.

Rečitatyvas ir arija pagal O. V. Milašiaus "Les sept solitudes" parašyti šiems Dariaus Lapinsko kūrinų koncertams.

Ciklas "Mergaitės dalia", mano manymu, būdingas ir išskirtinai ritmo gyvumu ir sudėtingumu, ir aplamai, jei taip galima pasakyti, modernizuotu lietuvišku charakteriu.

"Les sept solitudes" yra naujausias Dariaus Lapinsko kūri-

nys. Man rodos, kad mes savo vokalinėj literatūroj nieko panašaus neturim.

Čikagiečiams yra reta proga Dariaus Lapinsko kūrinų koncertą, ruošiamą "Mergaitės", išgirsti šį sekmadienį, spalio 24 d., 3 val. popiet Marijos aukštesniosios mokyklos salėje. Koncertą diriguos pats kompozitorius, o jo programą pildys simfoninis orkestras, solistė Aldona Stempužienė ir pianistė Aldona Kepalaitė.

k. pr.



Sol. Aldona Stempužienė

Kompozitoriaus Dariaus Lapinsko kūrinų koncertų New York'e ir Chicagoje sąvartojė pavyko užkalbinti tų koncertų vokalines dalies pildytoją solistę Aldoną Stempužienę. Ir štai keletas to pokalbio klausimų ir atsakymų.

— Šią vasarą, po Ateitininkų kongrese, Toronte, išpildytų Dariaus Lapinsko dainų, pasklido nuomonė, kad šis jaunas kompozitorius mūsų muzikos ir ypač liaudies dainų harmonizacijoj ir jų pateikime atneša kažką ypatingai naujo, lig šiol kituose mūsų kompozitoriuose beveik negirdėto. Žinodami pastarajame laike Jūsų tamprų ryšį su Dariaus Lapinsko kūryba, norime tad sužinoti, kas tie yra, Jūsų nuomone, per naujumai, ypač vokaliniē ir, jei taip galima pasakyti, liaudinē Lapinsko kūryboje?

Šiame numery:

- Rašytojų drąsumas ir išdavystė.
- Trečiafrontininkų pūslė.
- Pokalbis su Aldona Stempužiene.
- Naujuose muzikos vėjuose.
- Jean Cocteau lietuviškoje scenoje pasitinkant.
- Vytanto O. Virkau ir Janinos Marks parodos.
- Vlado Šlaito eilėraštis.
- Dail. A. Petrikonis apie meną ir menininkus.
- B. Kvickio "Mūsų Lietuvos" II t.
- Dr. A. Račkaus muziejus tarp Chicago ir Kauno.
- Literatūrinės Europos įvairenybės.
- Kultūrinė kronika.
- Filmų įvairumai.
- Moterų gyvenimas.

LIETUVIAI CHICAGOS MENO PARODOSE

Vytauto O. Virkau ir Janinos Marks naujieji darbai

Šio didmiesčio meno parodų sezono pradžia šį rudenį gana gyva ir įvairi. Galerijų ir vardų gausoje tačiau nepradings-ta ir du ryškūs lietuviai dailininkai: Vytautas O. Virkau ir Janina Monkutė - Marks.

Vytauto O. Virkau tapyba visą spalio mėn. išstatyta Blackhawk restorane, 139 N. Wabash Ave. Skoningai išplanuotoje restorano patalpoje išdėstyti ir puikiai apšviesti 7 mūsų dailininko darbai. Dail. V. O. Virkau ir mūsųose ir amerikiečiųose jau kuris laikas turi įsigijęs ryškų savąjį vardą ir savitą spalvų bei temų sprendimą. Ligšiolinis V. O. Virkau mūsų akyse liko, kaip, sakykime, povandeninio žalsvo kolo-to ir vandens augmenijos dailininkas, kurio drobėje žolų stiebai ir lapai ne vienu atveju priartėdavo prie abstrakto, kartais beveik įsiliedami į nebeatpažįstamo objekto formas. Tuose paveiksluose alsuodavo kažkokia niekieno nesudrumstą gamtos ramybė, kurioje, anot H. Radausko, aprašančio Čiurlionį, "Ir žiba fosforu vijokliai vandeniniai". Tai buvo visais atžvilgiais puikūs darbai. Bet kai tas povandeninis pasaulis V. O. Virkau darbuos kelerius metus vis dominavo, keisdamas tik variacijose, žiūrovą kartais imdavo bauginti dailininko sustingimo pavojus. Ir štai pastaroji V. O. Virkau paroda visus būkštavimus sklaido.

Naujuose darbuose Virkau, tiesa, nėra tapęs visi kitokiu, nėr virtęs nesavu. Pamatęs paveikslą, iš karto atspėsi, kad jis yra Virkaus. Tačiau visur regimas drauge ir visai šviežias Virkau. Augmenija paveiksluos jau beveik, kaip objektas, nebeatpažįstama, ji virtusi tiesiog grynom spalvinėm dėmėm. Vietoj ankstesnės ramybės paveiksluose atsiradusi viską sprogdinanti dinamika. Ankstesnis, beveik išskirtinai žalsvas koloritas uždegamas oranžinėmis - raudonomis liepsnomis. Geometrinėse kompozicijose ne vienu

KAZYS BRADONAS

atveju dominuoja dinamiškoji rato forma, liepsnojanti bei teškianti išcentrinę ugnį, praktėtančią net spalvinius paveikslus pakraščio rėmus. Žiūrint į tokių paveikslą, realusis įspūdis greit virsta kone mistine ekstaze, kai prieš akis sukasi indiškąjį liepsnojantį ratą primenąs ugnies plūptelėjimas, lyg pirmaprādė būties geimū eksplozija. Vytauto O. Virkau tapybos pajudėjimas šia kryptimi yra malonus ir norėtas netikėtumas. Su dar didesniu įdomumu lauksime jo sekančių parodų.

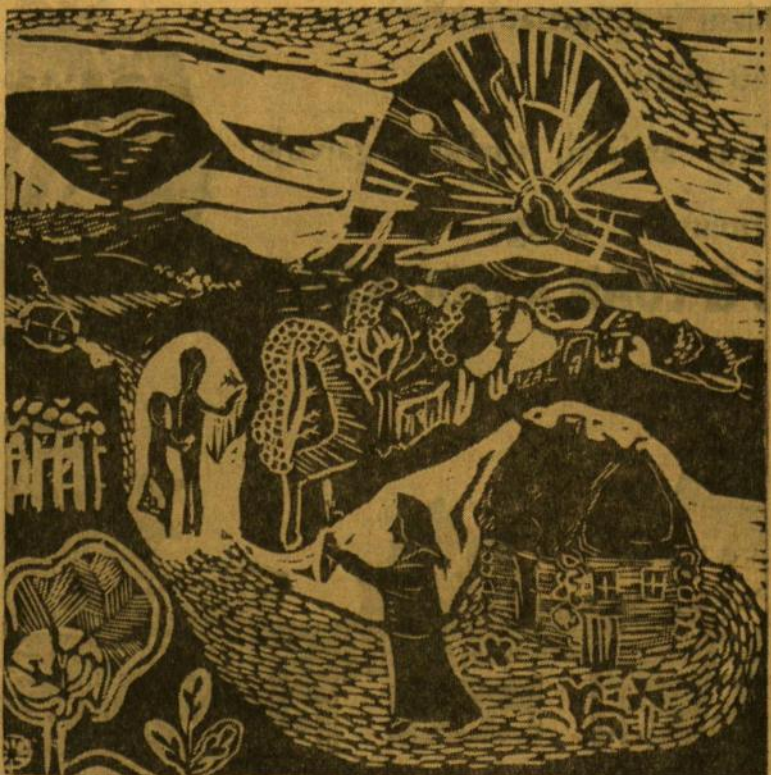
Lietuviškų skrynių kraitis

Janinos Marks tapyba ir grafika šiuo metu yra rodoma Harper galerijoje, 5210 So. Harper Ave. Parodoje išstatyta 16 tapybos ir 12 grafikos darbų. Šiuo metu dailininkei yra ypač būdingas (tapyboje ir grafikoje) lietuviškos temos, lietuviško objekto ir stilizuoto lietuviškojo elemento pabrėžimas. Jūratė ir

Kastytis, lietuviškojo kryžiaus viršūnė ir vėjarodžio angelas, paukščiai medyje, net paradas prieš Nojaus arką ir temomis ir technika primena pačią gerąją lietuviškosios grafikos tradiciją, regimą V. Petravičiaus, V. Igno ir kit. darbuos. Daugiau ar mažiau panašią Janiną Marks pažinome ir ankstesnėje jos grafikoje.

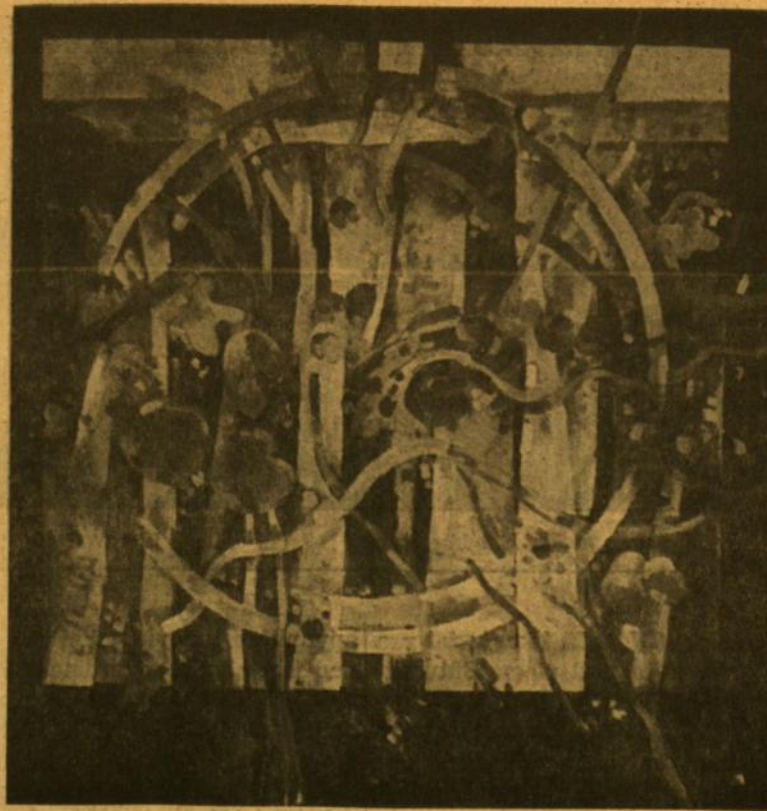
Tačiau visai nauja dailininkė yra šiandieninėje savo tapyboje, kurioje kad ir tolima pop ar op meno atšvaista krinta į lietuviškųjų skrynių ornamentiką bei stilizaciją. Žinoma, grynos (dažniausiai mėlyna, žalia ir raudona) spalvos šioje tapyboje žėri visu savo ryškumu, ir tuo savo šviežiu intensyvumu yra gana toli nuo anų muzėjinųjų skrynių išblukimo, bet stilizuotų augalų, paukščių, gyvulių ir net žmonių traktavimu šie darbai neabejotinai siejasi su lietuviškosios dvasios gelme, net su pristorine pasaulėjauta, kai paveiksluose dažnai centrinę vietą užpildo stilizuotos saulės simboliai, motinos žemės gaiva-

(Nukelta į 6 psl.)



Janina Marks

Atsisveikėjimas



Vytautas O. Virkau. Kitų pasaulių kontinentas (aliejus, 46" x 44", 1964)

"PARODA YRA DAILININKO IŠPAŽINTIS" -

Šiais žodžiais A. Petrikonis pradėjo mūsų pasikalbėjimą me no klausimais. Paprastai iš dailininkų yra labai sunku ką nors išgauti apie jų kūrybą, ir jų estetinę filosofiją reikia išskaityti iš jų kūrinių. A. Petrikonis yra vienas iš tų retųjų, kurie apie savo filosofinį požiūrį į gyvenimą ir meną noriai ir pakal-

ba. Jo nuomone, menininkas savo kūryba atskleidžia savo dvasinį pasaulį. Kūryba išplaukia iš individo dvasinės brandos. Kuo didesnė dvasinė asmenybė, tuo didesnė kūryba. Tačiau kūryba, jo nuomone, yra tikrai dalinė dvasinio pasaulio išraiška, nes žmogus net ir pats sau palieka amžina ir neišsprendžiama mįslė.

A. Petrikonis yra griežtai nu sistatęs prieš šiuos metus dar propaguojamą doktriną "menas menui". Pagal jo kūrybinę sampratą, meno kūrinys priva-

lo turėti dvasinį pagrindą. Jei kūrinys tokio pagrindo neturi, jis yra tik skambus tuščias indas. Labai svarbią rolę jis skiria intelektui. Jis netiki savo menininkų tarpe buvusią labai populiarą doktriną, pagal kurią kūrėjas turis būti kūdikis-kai nekaltas ir nesuitemęs žin-jimo nuodėme. Jo nuomone, žinojimas, kaip ir visos kitos psichinės galios, dalyvauja kūrybiname procese kaip pilnatei-sis dalyvis. Giluma ir apimtis, jo nuomone, yra lygiai svarbūs tikslai.

A. Petrikonis tiki ieškojimu, bet netiki suradimu. Kūryba jam yra nuolatinis ieškojimas, o stilius — nuolatinis keitimasis. Menininko kūryba atspindi, kad ir perkeistuose pavidaluose, pasaulį, kuriame mes gyvename ir kurio esame dalis. Bet vientelis pastovus elementas tame nuolat besikeičiančiame pasaulyje yra pats keitimasis.

Vladas Šlaitas

Akhenatono paraštėje

Kadangi esu viengungis pakeliui į senatvę, užtai ir visas mano gyvenimas yra ne kas kita, kaip vienas vientisas pasikalbėjimas su pačiu savimi. Tenka kalbėti už du. Tenka kalbėti už save ir kartu už Tave, kurs tiesioginiai man nesakai anei žodžio, kurs kalbi tik sugestijom arba užuominom, kurs vartoji be galo seną ir mirusią kalbą, būtent, šviesios kūdikystės mirusią kalbą, kuri taikingai miega mano širdies vientylystėje, ir tiktai kartais, nuosirdumo ir meilės priepuolio krečiamas, aš randu Tave savo širdy ir šlovinu, taip, aš randu Tave (kaip egiptiečių Akhenatonas) ir šlovinu: Tu esi mano širdy. Ir niekas kitas Tave nepažįsta, išskyrus vieną mane, Tavo sūny, Akhenatoną.

(Iš spaudai ruošiamo eilėr. rinkinio "Širdies paguodai".)

Tuo A. Petrikonis bazuoja savo kūrybos dinamiškumą, kurio jis nuolat siekia. Tuo tarpu jis yra susidomėjęs viena specifine vizualine problema — kuri yra truputį artima pointilizmui — vibracija. Jis stengiasi išvystyti tokią techniką, kad paveikslas atrodytų kaip dinamiška eterinių virpėjimų simfonija. Jis sako: "Duok žmogui akimis pagauti kūriny išreikštą kūrėjo asmenybę". Formų virpančiame ritme žiūrėtojas turi, lyg elekt-

ros srovę, pajusti kūrėjo dvasios virpėjimus. Menas jam yra nuolatinis tobulybės siekimas. Tačiau jame jis nemato galutinio atsakymo į būties problemas. Menas yra tik priemonė žmogaus egzistencijai kilinti. Jis labai aukštai vertina žavėjimąsi grožiu. Jis sako: "Žavėjimasis iškelia žmogų virš gamtos materijos. Žmogus žavisi grožiu gamtoje ne iš baimės, bet iš meilės to grožio kūrėjui".



Dail. Antanas Petrikonis

Medžiagą savo gyvenimo ir estetinei filosofijai A. Petrikonis sėmėsi iš įvairiausių, neretai vienas kitam prieštaraujančių, šaltinių. Kai aš paklausiau, kuriais filosofais jis labiausiai domisi, jis man saminėjo šiuos vardus: Schopenhaueris, Spinoza, Nietzsche, Tomas Akvintietis, Santayana, Sokratas — Platonas ir Hindu filosofija. Atrodo, jis vadovaujasi šv. Rašte išreikšta idėja "Klausykite visko, bet kas gera palaikykite."

A. Petrikonio tapybos darbų paroda yra atidaroma šį šeštadienį spalio 23 d. 7 v. v. 69 Meno galerijoje, 2612 W. 69 st., Chicagoje. J. Mieliulis

TREČIAFRONTININKŲ PŪSLĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

daugiau laikraštiniškas negu rašytojas. Bet kietas ir užsispyręs žemaitis: tiesus, atviras, nuosirdus. Sako, kad rūstaus birželio dienomis Jonas Šimkus su naganu rankoje sunkvežimio rinko savo tautiečius ir pilna burna rėkė: "Vežame mėšlą ir vešime tiek, kiek rasime!" Ir dabar spaudoje jis dažnai purkš tautą ir spaudosi tulžimi, bet jis tai daro ne arivistiniais sumetimais, o kažkokiu negailestingai fanatišku įsitikinimu.

Šiandien "istorija" trečiafrontininkų priskaito jei ne visą legioną, tai gerą kohortą, bet tai epizodiniai ir vienakarčiai bendradarbiai, kurie nieko nelėmė fronto krypčiai ar dvasiai. Kostas Korsakas yra įžiliai nesąžiningas, kaip jis visus šūnis karia ant nepriklausomybės laiku. Juoba, kad jis nėra taip naivus ir aiškiai mato, kad netų pačių frontininkų patys geriausiai dalykai parašyti nepriklausomybės metais, ne tarybinėj santvarkoj. Rašytojų šeima Lietuvoje buvo kompaktiška ir solidari. Jie gebėjo ar bent stengėsi vienas kitą suprasti. Visi drauge gyvenome ir augome, visi dalinomės patyrimu ir vienas kito laimėjimais džiaugėmės. Be labai mažų ir nereikšmingų išimčių visa lietuvių rašytojų šeima mažiau ar daugiau nepriartėjo Lietuvos totalitariniam režimui. Juoda katė rašytojų šeimoms kelią perbėgo tik tada, kai trečiafrontininkai tapo rusų atstovybės kasdieniniai svečiai ir

inamiai. Kam tada skelbti toks bausis ir piktžodžiaujantis melas ir kokia jo prasmė tiems, kurie pasikaito ir geba atskirti pelą nuo grūdo.

Man keista, kad dabar trečiafrontininkai taip įsisiūbavo ir patys sau istorijoje liūto dalį skiria, lyg niekas nežinotų, kas jie buvo ir kas yra. Jie tarybinės literatūros alfa ir omega. Prieš juos blanksta Kapsukas, Angarėtis ir visa eilė tų vardų, kurie literatūros istorijoje komunistų - idealistų, kuriuos Stalinas beveik visus iki vieno išskerdė.

Partijai neturėtų būti paslaptis, kad trečiafrontininkai buvo ir yra oportunistai, kad jie yra dvylikos su puse komunistai, (tai yra, kad dalis jų į komunistų partiją įstojo tiksliai įsivirtinus rusų okupacijai, dalis laukė pokario, o vienas kitas iki šiol, šalia partijos būdamas, jaučiasi, lyg ta ant ariancio jaučiuo rago musė: aure ir aš ariu...

Nemanau, kad trečiafrontininkų hegemonija net tarybinėmis akimis būtų sveika ar naudinga. Ypač, kad jau prisiauginta visas būrys už Korsaką tur kas pranašesnių literatūros tyrinėtojų, o jaunesnioji rašytojų karta (jū jau esama dviejų-trijų) visa galva neša trečiafrontininkus jų pačios geriausiasiose dienose. Tie žmonės, būdami mažiau suinteresuoti patys savimi, galėtų daug blaiviau pažvelgti į praeitį, o ypač į trečiafrontininkų ketvirtas dešimt-

metis iki beprotybės pučiamą pūslę.

Akademija, pūsdama trečiafrontininkus, padarė didelę moralinę skriaudą visai eilei "asmenybės kulto aukų": A. Angarėtis, A. Merkytė, A. Dabulevičius, B. Pauliukevičius, ir dar dveja treja tiek 1938 m. mirties datomis, kurie nesiteiktai net aukomis pavadinti. Jie skurdavo svetimose žemėse ir buvo nekaltai nužudyti. Nors jų literatūriniai bandymai naivūs ir primityvūs, bet jie ėjo iš grynos širdies ir pasiuko į mano galvą, jiems paskirti vieną skurdų skyrelį (III), o sau štai jau ketvirtąjį tomą skirti, yra, sakytų, dangaus keršto šaukiantį neteisybę.

Ką gi tuo pat metu trečiafrontininkai darė (manau, ne leis man meluoti nė vienas anais laikais juos pažinęs komunistas)? Ogi geriausios medžiagos pas geriausius siuvėjus siūtomis eilutėmis madingais frantais (šiandien sakyktų — stilizacijomis) gastroliavo po balius, brangiausių restoranus, palangas, užsienius ir t. t. Kairumo jiems daugiau reikėjo pridengti talento stoką ir pateisinti fanfaroniškumą, kurio iki šiol neatsikratė. Tik pasiklausyk, kokius lozorius, kokius kankinius jie savo istorijoje gieda!

O lakavimas, nors seniai pasmerktas, istorijoje liejasi per kraštus. Sakysime, Cvirka išbligintas, kaip pravoslaviška ikona. Talento jam nieks neginčija, bet bendradarbiau Lietuvos Aide, skelbė plagiatą, pinigų lygiu gudrumu gebėdavo išpešti iš keikiamų smetoninių įstaigų, kaip vėliau iš tarybinių,

o istorijoje apie tai nė mur, mur...

Reikia pasakyti, kad tasai socialinio realizmo metodas yra labai neaiškus ir miglotas. Atveju atvejais kartojama simbolistinė mokykla kvepianti formulė: "asmenybės kulto auka". Frazė taip susukta, kad būtų ir vilkas sotus, ir ožka nepaliesta. Stalinas norėjo ir reikalavo, betgi jis pats savęs negarbino, jį turėjo garbinti kiti. Garbino milijonai, ne vienas ir ne du. Garbino ne vien piemenys, bet ir rašytojai, menininkai, mokslininkai. Kai būdavo paskaityti tas liaupses, tai pamanai, kad sveiko proto žmogų jos galėtų užgauti. Ir mano galva, kulto žiniai yra daug kaltesni, negu pats Stalinas. Bet šiandien, paskaičius literatūros istoriją, susidaro įspūdis, kad Stalino asmenybės kultą puoselėjo kažkokie be išmonės, be nugarkaulio, be moralės ir be savigarbos iešmininkai, ne Trečio fronto oportunistai... Kai kadaise skaičiau Tarybų Lietuvos dešimtmečio antologiją, tai mane nustebino, kad visi tarybiniai lietuviai poetai ir ne poetai eilėmis iš kailio nėrėsi liaupsinti tą milijonų žudiką ir despotą taip, kaip ne visada Dievybė su tolygiu stabmeldišku žmonių buvo garbinama. Ir dar ne tai yra niekšinga, o kad nuo jų visas tas šlykštus purvas, lyg nuo anties sparno vanduo, nusirito, ir jie vėl taurūs, švarūs, tik iki šiol nepriklausomybės žaidžiu neužgydo. Tikrai pasigailėjimo verti!

Šiandien trečiafrontininkams rūpi tik viena: Trečias frontas ueber alles! Ir Trečias frontas

taimudu: Antanas Venclova ir Kostas Korsakas.

Visa kita, o ypač tai, kur jų pačių uodega išalus, reikia atraukti nepermatoma migla. Sakysime, istorijoje pasakytą: "Jakubėnas tragiškai mirė Vilniuje 1950 m. sausio 8 d.". Tragiška mirtis yra netikėta mirtis: paskendo, nuo pastolių nukrito, po sunkvežimiu pakliuvo ir pan. Bet prieš šį sakinį idėtas didžiai įtartinas kitas: "Tačiau sudėtingomis pokario klasių kovos sąlygomis rašytojas ne iš karto surado savo vietą socialistiniame gyvenime, o tai traukė ir jo ankstyvesnę literatūrinę veiklą". Sakinys taip susuktas, kad netarybiniam žmogui sunku nuvokti, kas čia turima galvoje ar norima pasakyti, tik viena yra aišku, kad šis sakinys turi labai glaudų ryšį su Kazio Jakubėno mirties tragiškumu. Reikia, ir Jakubėnas yra auka, tačiau ne asmenybės kulto, ir yra įtarimo, kad prie šios aukos bene bus iš pažiūros labai švarūs trečiafrontininkų nageliai prilipę. Iš viso šis literatūros istorijos tomas taip persunktas nekaltu žmonių krauju, kad jį šlykštū ir į rankas paimti.

Kadaise ministras pirmininkas Juozas Tūbelis mėgdavo nekantiems tautininkams pasakyti: pasimokykite pasišventimo ir pasiaukojimo iš komunistų! Tų komunistų prašome nesutapatinti su Trečio fronto buržuais. Turiu galvoje III-2 tomo III skyrelį, pavadintą: Kiti žymesnieji revoliuciniai proletariniai lietuvių rašytojai.

Sakysime, Artūras Regratis nuosirdžiu naivumu kadaise tikejo:

Tikiu, kad pasaulyje skriaudų išnyks, —

Didieji mažųjų nesmaugs... Je, vargšai, ana va taip ir įvyko... Deja, yra jau tokia negailestinga taisyklė: jei yra didysis (partiniai ir tarybiniai darbuotojai bei darbo inteligentai), tai jis pačiu savo buvimo dėsniu smaigia mažąjį (darbininką ir itin darbo valstietį). Kuo gi kitu didysis tuks, jei ne mažųjų krauju ir prakaitu. Idomu, kad A. Regratis taip anksti rašė pagal visas socialistinio realizmo taisykles, iš tikrai patitutuotų eilučių yra aišku, kad jis prieš 1924 metus nepripažino revoliucijos metais plačiais nasrais šauktos lygybės arba uravnilovkos, prieš kurią, kaip šiurkštų marksizmo - leninizmo iškraipymą piestu stoja trečiafrontininkų plauko oportunistai. Dėl to to paties Regratio pasakymas: "ar žinot tą šalį, kur valdžia darbininkams priklauso" yra žmogaus protą maišanti ironija. Niekur ir niekad valdžia taip dėlėms ir erkėms nepriklausė, kaip Tarybų Sąjungoj, kur "tarybos" ir "sąjunga" yra didžiausia visų amžių mistifikacija. Ten valdžia dar niekam nepriklausė, kaip tiktai despotams ir despotų irankiams. O valdžios malversacijoms ir nusikaltimams pateisinti laikas nuo laiko į Kremlių suvežamos melžėjos ir vištinkės bei Nėries tipo putpelės, kurios visriam pritaria ir viską užgiria. Ir tai sakau dėl to, kad tarybinis deputatų kalbų esu prisiskaitęs iki soties. Jos kasmet beveik pažodžiui kartojamos.

Nesenu dieny istorija parodė, kad darbo liaudis gali būti didesnis despotas ir išnaudotojas, kaip kapitalas ar feodalinis didikas. Tiesą pasakius, darbo liaudis ir liko darbo liaudis. Susiformavo kiti socialiniai sluoksniai: partiniai ir tarybiniai darbuotojai ir darbo inteligentija, kuriuose nesunku atpažinti praejusiu amžių didikus, bajorus ir plikbajorius. Viešpatie, kaip tai pastovu! Žiūriu nuotraukoje į studentavimo dieny bičiulį dabar kultūros ministrą Juozą Banaitį, stovi jis išpurtusiu veidu nei moteris aštunetas mėnesyje, o buvo aukštas, lieknas ir tiesus, kaip degtukas. Gera duona galutinai deformavo tarybinius didikus, bajorus ir ilgapirščius plikbajorius. Ar ne teisingas prancūzų posakis: juo daugiau keičiasi, juo daugiau tas patys... Tegu pasižiūrė dabaros Lietuvos ponai į Stepo Žuko groteskiškai tepliotas buržujų karikatūras, ir esu tikras, kad visi iki vieno ras ne kiek neiškreiptą savo portretą... 1953 m., aptariant lietuvių literatūros apybraižą, Antanas Venclova, vienu mostu visus "antitarybinius" rašytojus išmetė į istorijos skiedryną. Nesu-prantų, kuriam galui šiandien Kostui Korsakui prireikė juos visus susirankioti ir savo istorijoje vėl terlioti. Patiems būtų buvę daugiau vietos. Anokia čia man garbė, kad teroro ir žmogžudysčių irankiai ir brasčiai fiziniai ar moraliniai brolių krauju sutepta ranka su nuolaidžia panieka tapėjo per petį. Man skirtus puslapius mie-lu noru leidžiu pasidalinti per pusę Antanui Venclovai ir Kostui Korsakui.

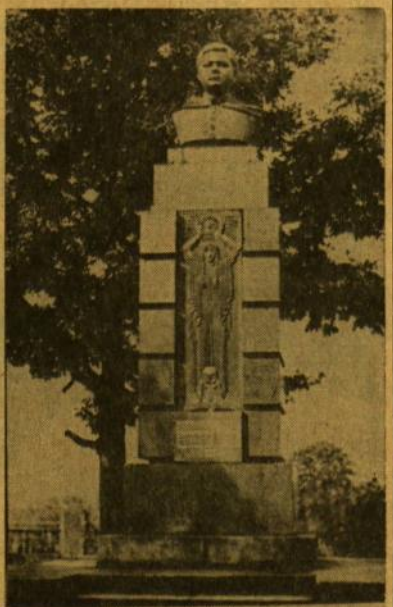
KVIKLIO "MŪSŲ LIETUVOS" ANTRASIS TOMAS

(Tįsinys iš praėjusio šeštad.)

Kamajų apraše pažymėtinos trys įdomios fotografijos: Kun. A. Strazdo antkapio, jo paminklo miestelyje (čia jis vadinamas populiariu Strazdeliu) ir pirmojo liet. vakaro Kamažuose 1908 m. prašmatnaus skelbimo (166—168). Svėdasams skirta daug vietos ir net 13 fot-jų, iš kurių ypačiai įdomi mūsų žymiojo etnografo, gyvenančio Švedijoje, Juozo Lingio daryta miestelio alkštės nuotrauka su J. Tumo-Vaižganto paminklu ir labai originaliu kopyltstulpiu (174). Pasirodo, kad Vaižganto gimtinis Malešių kaimas jau minimas 1255 karaliaus Mindaugo ir 1257 popiežiaus Aleksandro IV dokumentuose (178) ir kad Drobėūnų dvare būdavo auginamas "poniškos" varlės, kuriomis dvarininkas vaišindavo savo svečius. Bet Salų dvaras ir bažnytkaimis (ne miestelis, kaip autorius rašo) įsikūręs ne Dviragio ež. šiaurinėje dalyje, bet tos ežero dalies pusiasalyje (179). Labai įdomi istorinė informacija apie žuvusius suomius Skapiškįj (183). Pažymėtina įdomumu yra skapiškėčių juostų audėjų nuotrauka su dail. Zmuidzinavičiumi. Dabartinės sovietinės okupacijos talkininkai vietos komunistai, neišdrįsdami nugriauti bažnyčios, nugriovė šalia jos buvusio dominikonų vienuolyno rūmus, kurie nepriklausomybės metais buvo pritaikyti vidurinei mokyklai ir mokytojų kursams. Istoriniai rūmai nugriauti dėl jų "blogos situacijos", nes jie per arti bažnyčios (185). Skapiškio apylinkėse partizanai veikė dar 1953 m.

šioj vietoj, kaip ir lietuvių kolonijas Gudijoje aprašydamas (I t.), autorius parodė didelį kruopštumą. Kaunui ir jo apylinkėms nepagailėta nei teksto, nei iliustracijų, kurios beveik visos gerai techniškai pasisekusios, o kai kurios yra didelės aktualios istorinės - dokumentinės vertės. Prie tokių fotografijų priklauso nuotraukos, rodančios šiandieninės bolševikinės "kultūros" ir "moralės" veiksmų padarinius, pvz. Kauno miesto kapuose apdaužytus, suniekintus kalbininko prof. kan. K. Jauniaus ir žuvusių dėl Lietuvos nepriklausomybės karių paminklus bei išmestus patvornin karių antkapinius kryžius (278—80).

Tarp įdomių naujenybių pažymėtinas visos patvenktos Nemuno dalies, bolševikų išpūstai pramintos "Kauno jūra", planas (302), kuriame matyti tvenkinio apsemti plotai nuo hidroelektrinės jėgaines užtvankos žemiau Pažaislio ligi Birštono. Kitame puslapyje yra pačios užtvankos braižinys. Pasaky-



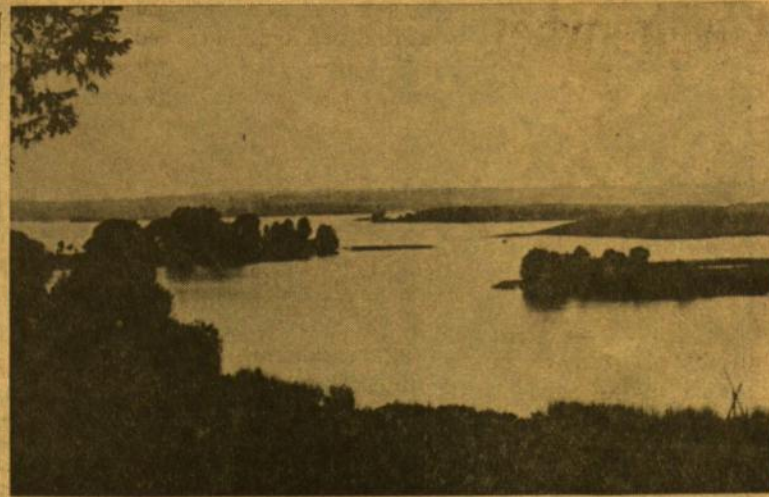
Tumo-Vaižganto paminklas Svėdasuose (Iš "Mūsų Lietuvos" II t.)

mas, kad Raguolių kaime, 6 km į rytus nuo A. Panemunės, statomas naujas Miškininkų miestelis (305), yra neaiškus. Reiktų manyti, kad tai ne miestelis, vardu Miškininkai, bet miškininkų mokykla su miškų tyrimo įstaigomis. Trilypės Kulvos apraše (307) reiktų paaiškinti, kad dabartinis Kulvos bažnytkaimis yra ant plačios, didelės ir iš visų pusių žemumų atskirtos aukštumos — moreninio masyvo. Nuo jos į pietų vakarus, žemumoj, prie mažo upokšnio yra Zemosios Kulvos dvaras, kurį buvo nusipirkęs kaunietis karstininkas Zenkavičius. Jis yra prie Žeimių - Kulvos - Lapių vieškelio. Nuo jo už 1 km į pietus už pelkėtos žemumos, ant palyginti mažos, bet stačiašlaitės aukštumos yra išlikę buvusios Aukštosios Kulvos dvaro rūmų pamatai su rūsimis.

Apie Lapes klaidingai sakoma (373), kad kiek labiau į pietus nuo Lapių miestelio yra Lapių dvaras, o už 3 km į pietus nuo Lapių yra Mažųjų Lapių



Puntuko akmuo (Iš "Mūsų Lietuvos" II t., 1960 m. nuotrauka)



Gražios salos puočia Rubikių ežera. (Iš "Mūsų Lietuvos" II t.)

dvaras (374). Iš tikrųjų tai yra viena ir ta pati vieta. Būtų užtekę pažūrėti į Liet. Enciklopediją ir klaidos išvengta. Nėra jokios kalvos už dvaro, "ant kurios viršūnės stūkso senos pilaitės griuvėsiai". Tie griuvėsiai, tikriau sakant pamatų dalies likučiai, yra dvaro sodo krašte, ant Neris slėnio šlaito. Didžiųjų Lapių kaimas yra 2 km į šiaurę nuo Lapių dvaro-bažnytkaimio (kuris autoriaus netiksliai vadinamas miesteliu). Dėl to nė pats kaimas, nė jo laukai Neris nesiekia, taigi ir užrašas 374 psl. po fotografija "Neris prie D. Lapių" yra netikslus. Mažųjų Lapių iš viso nėra.

Kėdainių miestui ir aps. skirta apščiui vietos ir surinkta daug iliustracijų, kurių yra (pvz. 390, 394, 399, 416, 433 psl.) labai įdomių. Kadangi "Mūsų Lietuvos" daug vietos skiriama partizanų didvyriškiems žygiams prieš bolševikų okupaciją, tai čia pateikiamas išrašas iš Labūnavos apylinkių partizanų veiklos vieno mažo epizodo aprašymo. "...Iš seniausių laikų Labūnavos dvaro žemėj buvo išlikę bokštai storomis (iki 1 m) mūro sienomis, 6 m aukščio. Viduje buvo triaukštė patalpa po 4 m² ploto (tekste korektūros klaida — km²). Viename šių bokštų, kuris dar buvo apysveikis, Lietuvos laisvės kovotojai 1949 m. buvo įruošę slėptuvę, sutelkę nemažą ginklų bei šaudmenų atsargų. Pora partizanų čia nutarė praleisti Kūčių vakarą. Kūčias suruošė keturios partizanų seserys. Baigdami Kūčias, jie pasijuto rusų apsupti. Priešas ragino garsintuvu pasiduoti. Ryto metą partizanus apšaudė ir šaudė ligi antrosios Kalėdų dienos vakaro. Žuvus vienam partizanui, jo kulkosvaidį perėmė 16 metų lietuvaite, vieno partizano sesuo. Kai to partizano apkaboję beliko keli šoviniai, jis paleido po šūvį savo seserims, (jos geriau sutiko mirti, kaip pasiduoti) ir pats nusišovė. Neišlikė ir rusams pasidavė tik viena lietuvaite". O už dviejų puslapių (409—10 labai įdomiai aprašytos 1863 m. sukilėlių kautynės Šaravų miške su rusais. Aprašymą papildė Šaravų didžiojo ažuolo, prie kurio sukilėliai mel-dėsi, ir sukilimui atminti pastatytos koplyčios nuotraukos.

Grįžtant prie pastebėtų korektūros ar kitos rūšies klaidų - netikslumų, tenka pažymėti, kad lenkų raiteliai buvo įsibrovę į Surviliškį ne 1921 m., bet 1920 m.; Siolo Bojarskie nėra tikrinis vardas, bet reiškia bajorų kaimą (499); prof. Šivickis profesoriavo ne JAV, bet Filipinuose, iš kur jis buvo pakviestas Vytauto D. univ. Kaune ir jis buvo nupirkęs ne sodą, bet visą salą (13.4 ha), kuri yra ne Lozorijų (toku vardu ežero iš viso nėra), bet Grabuosto ežere (511); tiltas per Asvejos ežerą ties Dubingiais nėra tos rūšies pirmasis Lietuvoje, nes pvz. tiltas per Ančios ežerą Veisiejuose daug seniau pastatytas; muziejelis Kernavės mokykloj jau buvo 1931, tat jo atidarymas negalėjo įvykti 1935 m.; ne visai teisinga teigti (553), kad Panevėžio apšėmės paviršius neiškyla per 100 m nuo jūros lygio, nes Šimonių, Viešintų ir Palėvenės

apylinkėse yra vietų ligi 137 m nuo jūros lygio; išvardinant Panevėžįj 1941 m. komunistų nukankintus gydytojus, praleistas dr. St. Mačiulis (568); sena liepa prie Lepšių m-los (572) negali būti tūkstantametė, nes ilgiausias liepos amžius yra apie 500 m.; Naujamiesčio bažnyčios didžiulis varpas liko 1915 rusų neišvežtas ne dėl jo sunkumo, bet dėl to, kad klebonas sugebėjo nubaidyti atvykusią jį išimti

imamoms grupę tariamu vokiečių priartėjimu prie miestelio (590); J. Tumas - Vaižgantas pranašingą sapną apie spaudos laisvę negalėjo sapnuoti 1905 m., nes spaudos laisvė jau buvo atkovota 1904 m.; dail. Ulijanskas gimė ne 1888 m., bet 1878 m. (602) ir jis stovi fotografijoj ne prie jo sukurtos Gražinos statulos Burbiškio dvare 1912 m., bet prie kažkoko vyro (gal Ad. Mickevičiaus) statulos; dolomitai susiklostė ne prieš 250,000—300,000 metų, bet prieš 250—300 mil. metų (633); neįtikėtina, kad Narūnų dvaro ledainės bokštuose būdavo laikomas ledas (634).

Perskaicius visą knygą sudaro išpūdis, kad į ją sudėta visa, kas yra įdomiausia aprašytose vietose, pradedant nuo archeologijai priklausančių piliakalnių ir milžinkapių ir baigiant šių dienų sovietine okupacija. Nepalikta nepaliestos nė vienos gyvenimo srities. Kai kurios vietos tiek įdomios, tiek pagaunančios, kad norėtusi jas ištiesai cituoti, bet jų tiek daug, kad apžvalginį recenzijoj neįmanoma jų pakartoti. Kai ku-

KULTŪRINĖ KRONIKA

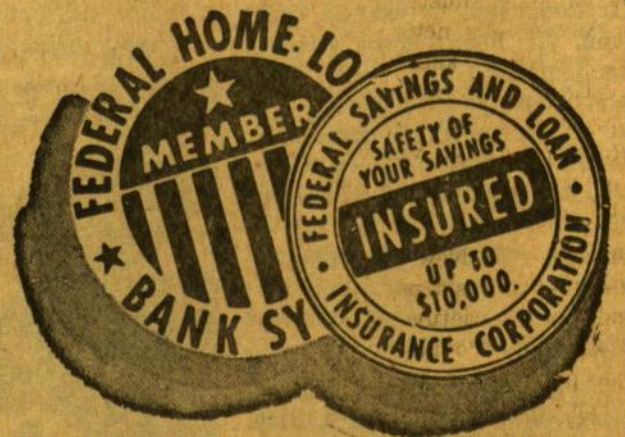
● Amerikiečių poetas Randall Jarrell (52 m. amž.) spalio 14 d. prie Chapel Hill, N. C., buvo užmuštas pravažiuojančios mašinos. Nelaimė skaudžiai sminga sąmonėn, primindama ir pastarųjų metų panašias mūsų rašytojų mirtis. R. Jarrell buvo ryškus nūdieninės amerikiečių

poezijos atstovas, išleidęs visą eilę premijos atžymėtų rinkinių bei kritikos knygų, profesorius universitetuose, redagavęs literatūros žurnalus (The Partisan Review ir The Yale Review), buvęs Kongreso bibliotekos poezijos konsultantu. Mums įdomu dar ir tai, kad R. Jarrell domėjosi ir lietuvių poezija ir ją labai vertino. Prieš keletus metus išleistoje lietuvių poezijos antologijoje anglų kalba "The Green Oak" vienas H. Radausko eilėraščių anglų kalbon yra išverstas kaip tik Randall Jarrell.

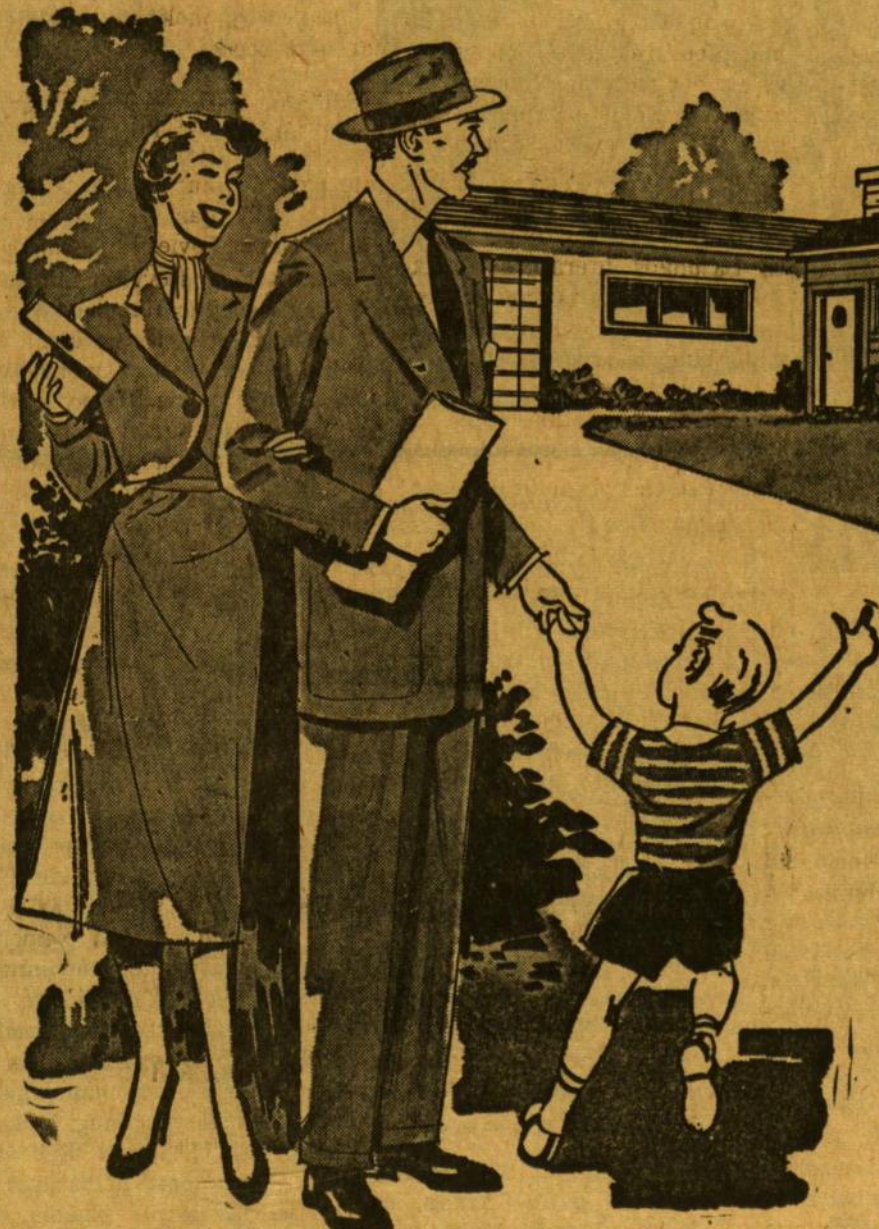
● Broliai Mekai The New York Times Magazine. Šio žurnalo spalio 19 d. laidoje Alan Levy straipsnį Voice of "Underground Cinema" specialiai skiria broliū Mekų filminei veiklai užakcentuoti. Ypač pabrėžiama Jono Meko iniciatyva bei užmojai. Straipsnis, iliustruotas Jono Meko ir jo sukurtų filmų nuotraukomis, tęsiniais eina per 4 žurnalo puslapius.

Šią "Mūsų Lietuvos" II-jo tomo apžvalgą noriu baigti mūsų nusipelnusio kraštotyrininko prof. Igno Končiaus žodžiais (Dirva, 1965, 89 nr.): "Antrasis Mūsų Lietuvos tomas geriausias pirmojo tomo sąvaybes dar labiau iškelia, paryškina, pagilina. Lauksime ir džiaugsimės sulaukę sekančių tomų". (Pabaiga)

Sėkmingai darančią biznį ir aptarnaujančią lietuvius virš 40 metų Kai ruošiate planus ateičiai, turėkite galvoje kaimynystėje esančią finansinę įstaigą — CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION



Turtas virš \$50,000,000.00



- KURIOJE JŪSŲ, KAI TAUPYTOJO, pinigai yra geriausiai apsaugoti ir neša Jums papildomas pajamas.
- PRAKTIŠKA — galite taupyti bet kokią sumą bet kurio laiku, pagal jūsų taupymo planų reikalavimus.
- PELNINGA — didesnis negu vidutiniškai mokamas dividendas du kartų į metus pridodamas prie jūsų sąskaitos leidžia lengviau siekti tikslų.
- PARANKI — vieta patogi ir seniai įvestas taupymo pašto skyrius leidžia dar daugiau sutaupyti.
- SAUGI — nes visos santaupos iki \$10,000.00 apdraustos valstybinės JAV valdžios įstaigos.
- KAI NAMŲ PIRKĖJAS Jūs galite gauti paskolą pagal savo reikalavimus ir paruošta biudžeta.
- NAMŲ GREIČIAU ĮSIGYSITE, nes mūsų paskolos leidžia greičiau išmokėti skolas ir tapti savininku.
- ĮSIGYSITE JI LENGVIAU, nes mūsų į nuomą panašūs mėnesiniai išmokėjimai apima paskolą, nuosimčius ir kitus mokesčius.
- ĮSIGYSITE JI BE RŪPESČIŲ, nes kaimynystėje esanti draugiška mūsų įstaiga yra pasiruošusi Jums patarnauti.

Savo nariams turime pilną patarnavimą:

- Bonai mokslui baigti
- Paskolos namams
- Kalėdų Klubas
- Atostogų Klubas
- Šeimos apdrauda
- Notaro patarnavimas
- Visokių rūšių apdraudos
- Nemokamas kambarys susirinkimams
- Mokame čekius ir duodame nariams specialius Money Orderius
- JAV pašto ženklai
- Parduodame ir išperkame JAV bonus
- Du dideli kiemai automobiliams pastatyti
- Vokai taupyti paštu
- Saugios depozitų dėžės
- Keleivių čekiai

JOHN PAKEL
Chairman of the Board



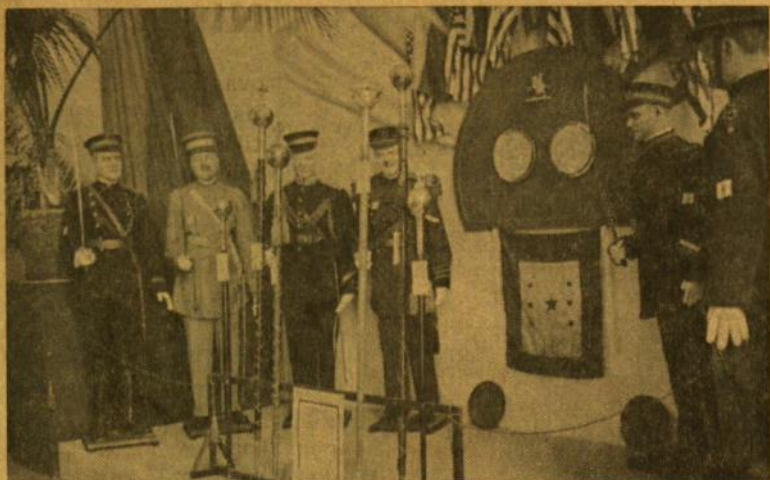
CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Avenue

Tel.: GR 6-7575

VALANDOS:
PIRMADIENĮ . . . 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
ANTRADIENĮ . . . 9:00 A.M. — 4:00 P.M.

TREČIADIENĮ visą dieną uždara.
KETVIRTADIENĮ . . . 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
PENKTADIENĮ . . . 9:00 A.M. — 8:30 P.M.
SEŠTADIENĮ . . . 9:00 A.M. — 12:30 P.M.



Dr. A. M. Račkaus nuvežtos į Lietuvą Amerikos lietuvių organizacijų uniformos Vytauto D. Muziejaus rūmuose, Kaune, 1935 m.

Dr. Aleksandro Račkaus muziejus tarp Chicagos ir Kauno

Atsiminimų puokštė ant velionio kapo

RAPOLAS SKIPIŲS

1935 metais buvau atvykęs į Ameriką Pasaulio lietuvių kongreso reikalais. Toks kongresas buvo šaukiamas pirmą kartą. Jokios iš anksto nustatytos kongreso programos neturėjau, tik man buvo aišku, kad Amerikos, kaip didžiausios mūsų tautos kolonijos lietuviai turi tame kongrese pasirodyti visu tuo, ką turi geriausio meno, mokslo ir sporto srityse.

Pirmas mane New Yorke pasitiko ir daugiausia man padėjo tuomet buvęs Lietuvos generalinis konsulas Povilas Žadeikis. Su juo pirmuoju ir teko išsikalbėti, kuo galėtų Amerikos lietuviai pasirodyti kongreso metu Kaune, Žadeikis jau buvo Amerikoje išgyvenęs ilgoką eilę metų ir buvo buvęs Lietuvos konsulu Chicagoje, todėl galėjo duoti daug žinių man rūpimais klausimais. Be kitų dalykų, jis prisiminė ir dr. Aleksandrą Račką. Jis pasakė, kad dr. Račkus, gyvenantis Chicagoje, turįs tokią didelį ir įdomų muziejinių dalykų rinkinį, kokio, tur būt, joks kitas asmuo visoj Amerikoje nėra sudaręs. Žadeikis man karštai patarė įkalbėti dr. Račką, kad jis su visu savo muziejum nuvyktų į Kauną kongreso progą.

Po trijų savaičių tais pačiais reikalais jau buvau Chicagoje, kur Lietuvos konsulu tuomet buvo Antanas Kalvaitis. Šiame didžiausiame lietuvių centre buvo ir žymių sportininkų ir menininkų, bet Kalvaitis taipgi pabrėžė, kad gi įdomiausias dalykas būtų parodyti Kaune dr. Račkaus muziejų. Kalvaitis su pažindino mane su dr. Račkom, o šis pasikvietė mudu pas save ir parodė ano muziejinių rinki-

nio tik mažą dalelę. Jo rinkinys buvo toks didelis, kad visą jį išdėstyti apžiūrėjimui buvo neįmanoma, nes tam buvo per mažai namų, kuriuose dr. Račkus gyveno. Bet ir iš to, kiek teko pamatyti, buvo aišku, kad tą muziejų tikrai verta Kaune parodyti. Dr. Račkus sutiko visą rinkinį pasiųsti į Kauną ir, žinoma, pats nuvykti bent kelioms savaitėm prieš kongreso pradžią, kad spėtų visus eksponatus tinkamai išdėstyti. O eksponatų buvo daugiau kaip 50,000. Reikėjo kelių universiteto rūmų salių tiems eksponatams tinkamai išdėlioti.

Suvažiavę į kongresą atstovai ir šiaip kauniečiai su dideliu susidomėjimu apžiūrino tuos Račkaus muziejinius dalykus ir visi stebėjosi, kiek reikėjo sugebėjimo ir nepaprasto darbštumo bei kruopštumo, surinkant tokią kiekį ir tokių įdomių dalykų.

Kuogi baigėsi tas dr. Račkaus kultūrinis žygis? Kiek prisimenu, žymią eksponatų dalį — numizmatiką nupirko Švietimo ministerija ir perdavė ano meto Karo muziejui. Jei tų eksponatų neišvogė Lietuvos okupantai, tai jie ir dabar ten turėtų būti.

Pats dr. Račkus su žmona buvo nutarę į Ameriką nebeįžiti, o pasilikti gyventi Lietuvoje. Bet likimas lėmė kitaip. 1940 m. Sovietai okupavo Lietuvą, ir Račkams teko grįžti į Ameriką. Prieš metus palydėjome į kapus ponį Račkuvienę, o dabar jau atsiveikiname su pačiu dr. Račkom, Tepalieką amžinai mūsų širdyse tiek nusilpnusio mūsų tautai vyro atminimas.

Literatūrinės Europos įvairenybės

Prokomunistinis Prancūzijos autorius Louis Aragon išleido naują knygą "La Mise a Mort" (Mirties įvykdymas). Šis romanas yra 420 puslapių. Tai 60-ta knyga 68 m. švenčiančio rašytojo. Svarbiausia, kad šioje knygoje, prokomunistinio autoriaus romane, yra labai stiprus politinis momentas, nes Aragonas pasakoja, kaip buvo Stalino nužudytas komunistinis žurnalistas Michael Kolcov, taip pat aprašoma Gorkio laidotuvės, kuriose buvo pilna šnipų. Autorius aprašo ir įvairius Maskvos ir Paryžiaus partijos komunistus. Kadangi autorius nesilaiko kompartijos nustatytos socialinio realizmo linijos, ne visai tinkamai išreiškia pagarbą komuniui, naudojasi tik Vakaruose įmanoma kūrybine laisve, tai žinovai sako, kad šis romanas jau nebus išverstas į rusų kalbą, nepaisant net labai didelių Aragono nuopelnų bolševikam. Nors ir gina komunistinį režimą autoriai, tačiau patys tokiam režimui negalėtų gyventi, nes nieko negalėtų sukurti.

Italijoje kitas Sovietų Sąjungai priimtinas rašytojas Alberto Moravio išleido literatūros žmonių nuomone, labai gerą romaną "Attenzione" (Dėmesys). Romane autorius rašo apie žurnalista, kuris keliavęs po pasaulį, o grįžęs, rado savo žmoną, beturintią viešuosius namus. Prie romano pridėtas ir essay vardas. Sakoma, kad kritikai šią knygą vertina gerai, tačiau skaitytojams ji vargu ar patiksianti. Įdomiausia, kad šis daug nešvarių knygų prirašęs, šiaip taip pat Hochhut padarė išimti, gi šis rašytojas yra parašęs knygą apie Sovietų Sąjungos koncentracijos stovyklą, panašią į Solženicyno romaną "Viena Ivano Denisovičiaus diena". Miniacko taip pat skundžiasi, kad Vakarų Vokietijoje jo knygą versdami sugadino, tačiau jie Hochhut dramą nesugadins. Hochhut gi į tuos užpuolimus atsakė Hamburgo laikraš-

Paryžiuje išeina vokiečio kunigo Franz Stock dienoraštis, vestas 1940—44 m. Prancūzijoje. Tai yra buvęs vokiečių kariuomenės kapelionas, kuris buvo skirtas nuteistiems mirti prancūzams. Autorius taipgi jau yra miręs 1947 m., ir šie jo raštai yra spaudai paruošti kitų. Vestame dienoraštyje rašoma, kad 1941 m. gruodyje Cherche Midi kalėjime naciai sušaudė 80 žmonių. Jis sakosi, kad naciai tokius žudymus laikė švente. Iš viso kun. Stock matė 1,500 sušaudomų prancūzų, su kuriais jis prieš mirtį kalbėjosi ir nuo kurių artimesiems perteikdavo paskutinius žodžius, perduodavo mažus daiktėlius, kaip pvz. vestuvinius žiedus ar kt. Tai dažniausiai buvo priešnacinės rezistencijos asmenys. Šiuos užrašus spaudai parengė Erich Koch, vokiečių novelisto Heinrich Boll sekretorius, kuris pirmasis pasinaudojo Stock dienoraščiu. Taigi toli gražu dar nesibaigia įvairių praėjusio karo atsiminimų ir panašių grožinės literatūros veikalų ir jų vertimų leidimas.

Vokiečių rašytojas Hochhut, kurio drama "Vietininkas" perėjo beveik viso pasaulio scenas ir kurioje jis neteisingai užsipuola šv. Tėvą, kad šis neva permažai gynęs nuo nacių žyduis, nedavė leidimo šiai dramai statyti už geležinės uždangos. Esą bolševikai viską sudarkys, betempdami ant savo kurlipio, ir nieko nebus galima suprasti. Išimti jis padarė tik Vengrijos 80 m. kritikui Georg Lukacs, kurio mokėsiąs veikalą parengti scenai.

Slovakų romanistas Ladislav Miniacko taip pat prašė leidimo pastatyti "Vietininką". Šiam taip pat Hochhut padarė išimti, gi šis rašytojas yra parašęs knygą apie Sovietų Sąjungos koncentracijos stovyklą, panašią į Solženicyno romaną "Viena Ivano Denisovičiaus diena". Miniacko taip pat skundžiasi, kad Vakarų Vokietijoje jo knygą versdami sugadino, tačiau jie Hochhut dramą nesugadins. Hochhut gi į tuos užpuolimus atsakė Hamburgo laikraš-

tyje "Die Zeit" ir jame labai kritikavo komunistų vedamą literatūrą, pavadindamas tai komunistų nusikaltimais Českoslovakijoje.

Kaip skelbia Jungtinių Tautų tarptautinė bibliografija, Hitlerio "Mein Kampf" jau po II-o pasaulinio karo buvo išleista arabų, ispanų, prancūzų ir portugalų kalbomis. Daugiausia leidimai buvo finansuoti įvairių pronaciškų organizacijų. Vokiečių laikraštis "Die Literarische Welt", einas Hamburge, skelbė, kad Vokietijos vyriausybė pareiškė protestą Meksikai, kad ten "Mein Kampf" buvo išleistas ispaniškai. Vokietijos vyriausybė taip pat padarė inter-

IŠIJA GALI BŪTI IŠGYDOMA

Dr. R. Czaplicki

Išija yra smarkus šėdėnės nervo suerzėjimas. Ši padėtis gali išsukti menką, tik tarpais pasikartojantį skausmą, arba smarkų, luosinantį skausmą. Skausmo stiprumas pareina nuo to, kiek šėdimojo nervo skaidulų yra pažeista.



Dr. R. Czaplicki

Sėdėnės nervas yra pats didžiausias viso kūno nervas. Jis eina iš nugarkaulio nervo tarpe skankstelių per žemutinę nugarkaulio dalį. Toliau jis tiesiasi per šlaunį, per koją iki pėdos. Einant žemyn, iš jo šakojasi nervai į raumenis, kraujolindus, kaulus šlaunyje, kojoje ir pėdoje.

Išija paprastai prasideda šiuo skausmu apatinėje nugaros dalyje ar šlaunyje. Skausmas gali būti tarpais pasikartojantis. Laikui bėgant skausmas betgi didėja, ilgiau tęsiasi ir be to pradeda apimti koją; palaiptuliu perėina į pėdą. Atrodo, lyg pėdą kas baidytų adatomis arba ji pasidaro sustingusi.

Išija išsiskiria nugarkaulio slankstelių išjudėjimas iš vietos arba nugarkaulio ir glubos kaulo sujungimo iškrypimas, arba net glubos pasukimas. Todėl jei norima atitaisyti išijos sukeltus negalavimus, išjudėjęs slankstelis, junginys ar glubas turi būti atstatytas į vietą. Tai yra chiropraktiko darbas ir bet koks kitas metodas paprastai yra tik priuolamas ir daugiausiai nesėkmingas. Išija gali būti kontroliuojama tinkamu analizu ir ištyrimu, tada pritaikant tinkamą gydymo procedūrą. Ir, kas taip pat yra labai svarbi, atitaisymo procedūra yra neskausminga.

Šis straipsnelis yra vienas iš serijos pamokymų apie sveikatą iš SOUTHWEST CHIROPRACTIC CLINIC, 2739 W. 55th St., tel. 476-3422. Dr. M. J. Polunack, Dr. R. Czaplicki ir Dr. D. J. McCarthy. (sk.)

venciją, paskaičiusi žinia, kad Anglijoje irgi rengiamasi šį ru- denį išleisti "Mein Kampf".

Minint Dantės 700 m. sukaktį laukiama Italijoje išeinančios tercinomis parašytos 14,000 ei-

lučių ilgio sumodernintos "Dieviškosios komedijos". Ją sukūrė Capri salos gyventojas Ermano Sueri. Šios knygos Pragare randamas Hitleris, o skais- tykloje de Gaulle.

L. Galinis

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.

3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS IVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS, ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!



Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

Paskolos, perkant namus, daromos ilgiems terminams ir žemais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais. Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMACK RD. — CHICAGO — VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President



DAR 48 BUICK'AI LIKE DIDŽIAUSIAS BARGENAS



SPECIAL DELUXE 4-DR SEDAN

Šis 4 durų Special kainuoja tik \$2,368

Turi radio, šildytuvą, Power steering, automat. Tokio bargeno dar nėra buvę. Pamatykite asmeniškai DAN KURAITI. Jisai dežuruos savo įstaigoje kol išparduos likusius 48 Buick'us.

"Buick'as Lietuviškas Automobilis"

MILDA BUICK, INC.

Telef. — Lafayette 3-2022

907 West 35th Street, Chicago, Illinois, 60609

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ LIUTIKAS • GREITAS patarnavimas • GARANTUOTA • KREDITAS

2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANAS Į USSR NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED by Vnešposyltorg)



VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y., IN 7-5522

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Seštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MOSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-8465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	905 BLEEKER STREET	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOND ACRES	363-0404
PHILADELPHIA 23, PA	431 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1654
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	232-2942
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAL AVENUE	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 SOUTH AVENUE	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0690
HAMPTONCK MICH	11339 JOS CAMPAL AVENUE	TO 9-3988
SO. BOSTON, MASS	396 W. BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, NEW JERSEY	1152 DEUTZ AVENUE	EX 2-0306



Siematinė Nobelio medicinos premija paskirta trimis prancūzų mokslininkams (iš kair. į deš.): Jacques Menod, 55, Andre Lwoff, 63, ir Francois Jacob, 45. Visi jie yra profesoriai Pasteur institute Paryžiuje. 56,400 dolerių premija mokslininkams paskirta už genų tyrinėjimus, kas, gal būt, ateityje padės sureguliuoti žmogaus gyvybinius procesus.

4 1/2% 5%

current dividend on investment bonds

1 1/2% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS

1 1/2% metų investavimo bonus mokama 1 1/2% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po 1/4% už kiekvienus metus 1 metams praėjus

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1071 ARCHER AVENUE CHICAGO 52, ILLINOIS

Valandos: Pirmad., Antradi., Penkt. ir Šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiadi. uždaryta: Ketvirtadi. 9 v. r. — 8 v. v.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASE SEMENIENE

Pilietinio karo žiotyse

"Shenandoah" atskleidžia tragediją tėvo, paliesto pilietinio karo. James Stewart, turtingos Virginijos žemės artojas (farmeris) nenori nė girdėti apie pilietinį karą, kuris, jo nuomone, neliečia nei jo, nei jo šeimos. Jis net nėra joks vergų savininkas. Tačiau, kai jo jauniausias iš šešių sūnų suimamas jankių kareivių vien dėl konfederatų kepurės dėvėjimo, viskas pasikeičia — taikūs namūs su penketa kitų sūnų yra giliai įtraukiami į pragaištingo karo narsus su tragiškom pasakom — didelėm aukom.

Visa šeima gali žiūrėti, kaip ir prie geriausių norų puikiausios žmonės negali išvengti sukurių.

Žmogiška ir romantiška drama

"Joy in the Morning" — spalvotasis M-G-M filmas — yra jaunų vedybų, jų džiaugsmų ir nusivylimų gyvenimiškas užfiksavimas su tinkamai parinktu aktorių sąstata. Iš televizijos programos gerai pažįstamas Richard Chamberlain (dr. Kildare) yra herojiško tipo jaunuolis, o Yvette Mimieux yra, be abejonės, viena maloniausių būtybių.

Chamberlain — studentas Carl, bebaigišias teise, myli bemokslę mergaitę, airę Annie (Mimieux) iš Brooklyno. Vedę, juodu susiduria ne tik su finansiniais trūkumais, bet ir pikta vyresne karta. Jos motina nepritaria, jo tėvas nori marčios iš "geros šeimos" ir net universite-

to rektorius reikalauja geriausių pažymių.

Tačiau jaunoji meilė, klūpdama, besikeldama, eidama mažo universiteto miestelio XX amž. pietų — gandų keliu, laimi, nors "visas pasaulis" nusistatęs prieš ją. Kaip ir Betty Smith romanas, pagal kurį pastatytas filmas, drama senoviškai romantiška, kiek sentimentalai, meilė giliai išidealizuota, tačiau suprantama, šiltai žmogiška ir spaudžianti ašarėle.

Chamberlain vaidybinis talentas paremtas nauju atradimu: pirmą kartą pasirodo mokas dainuoti su įsijautimu. Mimieux — pulki jam partnerė, išnešusi savo rolę su tikru jausmu. Tik suaugusiems.

Telefoninio pokšto baisumai

Ne taip seniai dvi didžiosios aktorės, akademių premijų laureatės Bette Davis ir Joan Crawford pasirodė kartu siaubingame filme "Whatever Happened to Baby Jane?" Pasiseikimas (bent komercinis) buvo taip spontaniškas, kad Davis tuoj pasekė vėl bausiu filmu "Hush, Hush Sweet Charlotte". Neurimo nė Crawford. Smarkiausias trimaitimis — mižiniška reklama buvo pristatyta premjera "I Saw What You Did" kaimyniniuose teatruose (ne centrinuose). Pati rolė Jean Crawford ne kokias — menka ir trumpa. Filmas irgi niekuo ypatingai nepasizymi. Nebent visi (ypač vaikai, nors filmas ne jiems, o suaugusiems) įsidėmėtų, kad telefonas — nežaidimams ar kokiems pokštams įvestas, o tam jį naudojamas, lyg bumerangu užsitraukti pražūtį.

Tai žiaurukas vieno vakaro įvykis. Tėvai, gyvena atokiau, išvykdamai į svečius, palieka dvi dukras — jaunas mergaites vienas. Dar viena draugei, kokias trylukametėi, prisijungus, jos skambina telefonu, pirštu iš knygos parinktiems asmenims, sakydamos: "Aš mačiau, ką tu padarei ir žinau, kas tu esi!" Vieniemsisipykdamos, kitiems įkyrėdamos, pagaliau užtaiko ir ant psichopato — žudiko (John Ireland), savo gyvybę įklampindamos į didelį pavojų.

Mergalių (Andi Garrett, Sharyl Locke ir Sarah Lane) vaidyba neviliojanti. Vien mažoji patraukia savo natūralumu ir žaviu vaikiskumu. Gi Andi Garrett tik vartaloja akis išdarinėja grimas ir gaila jos, kad niekad nebus konkurentė tokiai, kaip Hayley Mills. Juodai — baltos nuotraukos duoda daugiau šurpumo. Lavonas vonioje, sadištiški moterų subadymai peiliu atbaido ne vieną jautresnį žiūrovą (o dar labiau žiūrovę).

NBC vizitas Sibiran
Pagal naująją kooperavimo sutartį su Sovietų Sąjunga, amerikiečių NBC igula su frankiais buvo ištransportuota 3,000 mylių

NAUJUOSE MUZIKOS VEJUOSE

(Atkelta iš 2 psl.)

solistės nebebuvo galima suprasti.

Aidona Kepalaitė, paruošusi šį sunkų koncertą per nepilnai 2 mėn., nuoširdžiai išstudijavusi šio veikalo visas vertybes, buvo tikrai įspūdinga šios premjeros interpretatorė.

Fragmentas iš baletu ir priekaištas rengėjams

Po pertraukos girdėta "Dai vos" baletu ištrauka, berods Intermezzo, savo dvasia artima Bartokui, pasižymi lyriškom tēmom ir griežtu kontrastu. Bet fragmentas buvo per trumpas, kad būtų galima susidaryti bendrą įspūdį apie visą baletą. Čia rengėjams negalima dovanoti už programos dalių kaitaliojimą, publikai apie tai ne neužsiminus. Jau galima buvo apsieiti be prakalbos gale, bet publika turi teisę žinoti, kas tuo momentu išpildoma, ypač, kai visa muzika girdima tik pirmą kartą.

Muzikinė kalba ir jos interpretacija

"Les Sept Solitudes" — Septintoji vienatvės giesmė, pagal O. V. Milašiaus du eilėraščius, buvo išpildoma originalioj prancūzų kalboj. Tai ypatingai dramatiškas kūrinys, pilnas jėgos,

Sibiro gilumą, kad nufilmuotų vieną dieną, praleistą Sibiro sostinėje Irkutske. Filmavimas prasidėjo rugsėjo 22 d. ir tęsėsi ketvirtą savaitę, kai ten yra tuo tarpu malonus oras, žinomas Sibiro "auksinis ruduo".

Irkutskas buvo parinktas kaip paskutinis apgyvendintas postas ant didžiųjų Sibiro dykumų ribos.

Naujausias ir geriausias ilgo grojimo autentiškos lietuviškos plokštelės.

Nepasitenkinkit pakaitalais. Reikalaukit Request firmos.

Kreipkitės į savo apylinkės krautaves, arba rašykit:

REQUEST RECORDS, Inc.
66 Mechanic St.
New Rochelle, N.Y.

nusivylimu, gyvenimo džiaugsmo ir mirties šešėliu. Čia muzikinė kalba labai dinamiška, kontrastiškai įvairi ir pilna įvairiausių efektų. Bet efektai ne pigūs, o gerai išieškoti. Čia vykusiai pavartota "Sprechstimme" (kalbantis dainavimas). A. Stempuzienė čia parodė plačią interpretacijos skalę su giliu muzikalumu.

Kaip dirigentas, D. Lapinskas

Gera proga realiam pagerbimui

Vieną kartą spaudoje buvo paskelbta žinutė, kad prel. M. Krupavičius turi spaudai paruoštą rankraštį — "Suvalkų Kalvariją", kuris susideda iš keturių pagrindinių skyrių: Nemunačio didiris, Kalvarijos parapija, Kalvarijos miestas ir Kalvarijos apskritis. Beveik visus rankraštis sudarytas iš dokumentų, kuriuos autorius (R-čių Jonas), kitų istorikų padedamas, surinko Vilniaus, Maskvos ir Karaliaučiaus archyvuose bei Vilniaus Centraliniame knygyne ir Vilniaus universiteto bibliotekoje. Daug dokumentų nurašyta iš Lietuvos Metrikos. Medžiaga tikrai labai vertinga ir labai įdomi. Po suminėto pranešimo spaudoje, niekas neatsiliepė. Niekas nepanoro šį rankraštį paversti spausdinta knyga, kuri tikrai verta pasirodymo.

Prel. M. Krupavičius neseniai sulaukė 80 metų. Jis viešo pagerbimo atsisakė. Buvo surengtos pagerbtuvės preloto bendraminčių, rengėjams išleidžiant tik nedidelį skaičių gerbėjų. Tuo būdu tik dalis čikagiečių tegalėjo pagerbti šį labai daug nusipelnusį lietuvių tautos Vyra, o kitos kolonijos negavo progos sukaktuvininkui pareikšti savo pagarbą, padaryti bent šioji tokį malonumą. Šiose sąlygose ir kilo mintis pasiūlyti sudaryti galingybę visiems pareikšti prelatui dėkingumą už jo atliktus darbus, prisidedant bent šiuo metu jo turimus planus įvykdyti. Yra žinoma, kad prelatas tikrai norėtų monografiją apie Suvalkų Kalvariją (kurioje klebonavo) išleisti, bet neturi pinigų. Reiktų, kad kuri organizacija, ar koks nors tam reikalui su-

sidaręs komitetas, o pagaliau ir patys laisvajame pasauly gausūs kalvarijiečiai imtųsi iniciatyvos ir pradėtų organizuoti išleidimo darbą. Prelato gerbėjų didelės eilės sumes penkines (kurių aukotojų sąrašą galėtų įdėti knygos gale) ir šią monografiją išleis, kuri jau sureduota ir kalba jau peržiūrėta. Suprantama, iniciatoriai turi gauti preloto leidimą tą darbą pradėti ir jį vykdyti. Jo adresas: Kun. M. Krupavičius, 1338 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650. K. S.

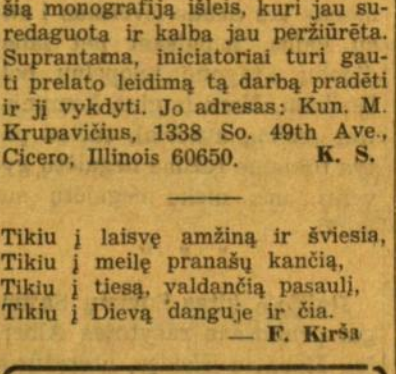
Tikiu j laisvę amžiną ir šviesią, Tikiu j meilę pranašų kancija, Tikiu j tiesą, valdančią pasaulį, Tikiu j Dievą danguje ir žia.

— F. Kirša

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers
Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59



Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

SIUNTINIAI

LIETUVŲ

DOVANAS KALĖDOMS

savo artimiesiems

SIŪSKITE JAU DABAR

ir tik per

CENTRAL PARCEL SERVICE

kurio pagrindinė įstaiga yra

220 SOUTH STATE STREET

Telefonas WA 2-9354

gi miesto pietinės dalies skyrių rasite

2618 West 63rd Street

Telefonas WA 5-2466

Turime ypatingai gausų pasirinkimą prekių siuntiniams sudaryti. Apsilankykite pas mus ir vietoje įsitikinkite.

Garantuotą siuntinių pristatymą trumpiausiu laiku atlekame jau NET 18 METŲ.

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel: SEeley 3-4711

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.

SIUNTINIAI

LIETUVŲ

DOVANAS KALĖDOMS

savo artimiesiems

SIŪSKITE JAU DABAR

ir tik per

CENTRAL PARCEL SERVICE

kurio pagrindinė įstaiga yra

220 SOUTH STATE STREET

Telefonas WA 2-9354

gi miesto pietinės dalies skyrių rasite

2618 West 63rd Street

Telefonas WA 5-2466

Turime ypatingai gausų pasirinkimą prekių siuntiniams sudaryti. Apsilankykite pas mus ir vietoje įsitikinkite.

Garantuotą siuntinių pristatymą trumpiausiu laiku atlekame jau NET 18 METŲ.

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

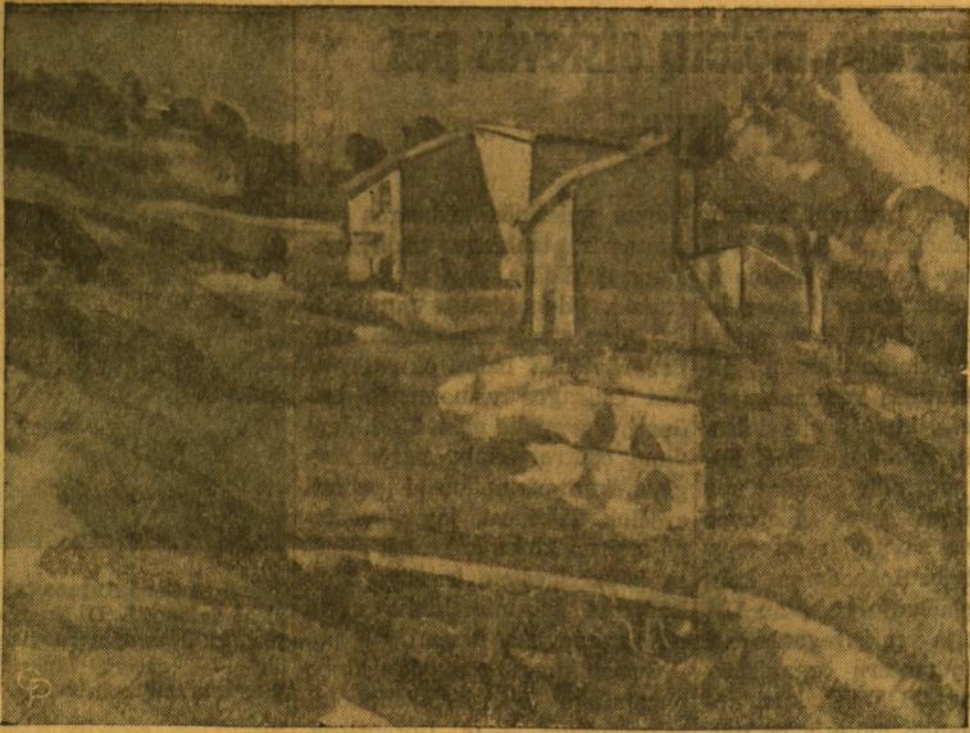
ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel: SEeley 3-4711

Atdara pirmadi. ir ketvir. 9-9 val. antr., treč. ir šeštadieniai. nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų.



800,000 dolerių už vieną paveikslą! Šitas impresionistinis, 1882 m. Cezanne'o nutapytas peizažas "Namai prie Estaque" už tokią kainą buvo parduotas anonimiam kolektoriui Parke-Bernet galerijos New Yorke

Kultūrinė Kronika

• Nauji Lituanistikos instituto nariai. Lituanistikos Instituto Taryba patvirtino penkis atitinkamų skyrių pristatytus kandidatus Instituto nariais talminkais. Tai vyresniosios kartos atstovai, kurie, kad ir nebūdami lituanistai tiesiogine prasme, yra daug pasidaravę, tyrinėdami mūsų kraštą ir jo praeitį, arba rūpindamiesi lietuviškais reikalais iševijoje. Tie nauji nariai yra:

Juozas Andrius, ats. plk leit., geodezininkas - topografas, atspausdinęs eilę darbų: "1613 metų Lietuvos žemėlapis" (Karo archyve), "Napoleono armijos topografiniai ir kartografiniai darbai Lietuvoje" (ten pat), "Lietuvos žemėlapis" (Bos tone, 1956).

Steponas Biežis, med. dr., dau gelio JAV lietuvių organizacijų veikėjas, išleido knygą "Būkit sveiki" (1953), rašo spaudoje sveikatos klausimais ir kalba per Margučio radiją, dabar vadovauja būsimos Dainų šventės komitetui.

Aleksandras Pakalniškis, dipl. fizikas, domisi etnografija, paskelbė "Taip maitinosi mūsų tėvai; etnografinis aprašas" (žr. Aidai, 1965, Nr. 2).

Ignas Sakalas, laikraštinnikas, redagavo savitiraštį Santalką (Clevelande, 1915) ir Vyty (1921-25, 1942-45), išleido "Clevelando lietuviškų draugysčių istorišką peržvalgą" (1917) ir "Lietuvos vyčių istoriją" (1963).

Vincas Zemaitis (Zemakis), miškų inž., parašė arba suredavo eilę leidinių: "Sešupė ir jos upynas" (1958), "Sienu klausimu srity tarp Baltijos ir Juodųjų jūrų" (1960), "Suduvos praeitis" (1964), "Pietinė Lietuva G. Valavičiaus 1559 metų Lietuvos girių aprašyme" (1964). Rankraštyje turi monografiją "Marijampolės gimnazija 1907-1915 m."

Dabar Lituanistikos Instituto turi 2 garbės narius, 48 tik-

ruosius narius ir 6 narius talkininkus.

• O. Gravrogkienės veikalai lietuviškajai scenai. Mūsų teatriniam sambūriams ir lituanistikos mokykloms dažnai stokojant tinkamo vaidinimo, norime čia tik atkreipti dėmesį į vieną jų šaltinį. Clevelande gyvenanti rašytoja O. Gravrogkienė, kurios du šio žanro veikalai buvo išleisti dar nepriklausomoje Lietuvoje ir vienas iš jų įtrauktas į Valstybinio teatro repertuarą, šiuo metu rankraščiuose turi visą eilę mažiesiems, jaunimui ir šiaip vaidinimų, kurie gal ne vienu atveju praverstų ir čionykštėms mūsų scenoms. Sakysim, vaikams tikty: pusiau pasakiškų trijų vaidinimų rinkinėlis "Vaikų sapnais", trijų veiksmy vaidinimas "Mėnulio karalystėje", taipgi trijų veiksmy vaidinimas "Ispėtas noras" arba "Kiškio pyragas", keturių veiksmy vaidinimas "Kūčių naktį", vėl pradžios mokyklos vaikams tinkančios trijų veiksmy "Sūpyklės" ir paugliams bei jaunimui penkių veiksmy pasaka "Gobšusis karalius, išleistas dar Lietuvoje ir įtrauktas į Valstybinio teatro repertuarą. Jaunimui bei suaugusiems: "Dėdė Jonas" — keturių veiksmy pjesė, "Sypsančios akys" — keturių veiksmy komedija, išleista "Sakalo" dar Lietuvoje, vaidinta Kaune ir neseniai Detroite, "Veidrodis kamepe" — taipgi 3 veiksmy pjesė ir "Reabilituota" — 6 veiksmy drama. Mokyklos ar teatriniai sambūriai, susidūrę su veikalais pasirinkimo problemomis, galėtų šiuo reikalu užkalbinti O. Gravrogkienę, parašydami jai šiuo adresu: O. Gravrogkienė, 6812 Whitney Ave., Cleveland 3, Ohio.

• Lietuvos tarpkontinentinėje dailės parodoje. Dailės meno paroda, susidedanti iš daugiau kaip šimto paveikslų ir skulptūrų, atstovaujanti maždaug toki pat skaičių menininkų iš įvairių kraštų, kuri sutraukė šimtus žiūrovų Monte Carlo rūmuose pereinai vasarą, dabar vyksta New Yorke. Ši "Tarpkontinentinė dailės meno paro-

da" (Exposition Intercontinentale) atidaryta 270 Park Avenue, Union Carbide pastate, spalio mėn. 7 d. ir tęsis iki lapkričio 1 dienos. Iš New Yorko paroda keliaus po kitus Šiaurės Amerikos miestus, kol galiausiai persikels į Europą.

Montrealiečio Alfredo B. Pūšausko pastangomis buvo pasiektas, kad tarp daugelio tautų menininkų, dalyvaujančių šioje parodoje, atstovaujama pirmą kartą ir Kanada. Kanados atstovu tapo dailininkas Romualdas BUKAUSKAS iš Mont-

KILIMAI, APMUSTI BALDAI VALYMAS
valomi. Kambariai plaujami ir dažomi.
J. RUDIS
Tel. Cliffsides 4-1050

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE
2608 ir 2489 West 69th Street
Chicago 29, Ill. Tel. WA 5-2737
3212 South Halsted Street
Chicago 8, Ill. Tel. CA 5-1864
Lietuvių bendrovė, kuri turi teisę siuntinius dėti be tarpininkų tiesiai iš Chicago į Lietuvą.
Didelis pasirinkimas geriausios rūšies medžiagų ir kitų prekių žemomis kainomis.
E. ir V. Žukauskai

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgu metų patyrimas
Apraustas perkraustymas.
WA 5-9209 Chicago, Ill.

MOVING
Apraustas perkraustymas įvairių atstumų.
A. VILIMAS
3415 S. Lituania Ave
Tel. FRontier 6-1882

BANGA
TV - Radio - Stereo
Pardavimas ir taisymas
2740 W. 63rd Street
Tel. - 434-0421
P. Rudėnas — K. Šimulis

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS
Daug sutauptytė pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atspara pirmad ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PE 6-8998

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western PPros. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 v.v.

realio, kuris ir yra vienintelis lietuvis, dalyvaujantis šioje pasaulinio masto parodoje. Be Kanados čia dalyvauja menininkai iš Jungtinių Amerikos Valstybių, Turkijos, Korėjos, Švedijos, Vokietijos, Italijos, Lenkijos, Prancūzijos, Čilės, Izraelio, Olandijos, Monako, Irano ir Graikijos.

• Operos "I Lituani" (Lietuviai) ištrauką iš prologo išpildys Brooklyn Operetės choras savo metiniame koncerte, š. m. spalio 30 d. Apreiškimo parapijos salėje. Ši opera yra parašyta garsaus italų kompozitoriaus Amilcare Ponchielli pagal A. Mickevičiaus poemą "Konradas Valenrodas". Kompozitorius išgarsėjo visame pasaulyje savo vėlesne opera "La Gioconda". Nepriklausomoje Lietuvoje opera "Lietuviai" jau buvo beveik paruošta, bet karas viską sutrukdė. Dabar gauta iš poeto Stasio Santvaro geras lietuviškas vertimas, kuris labai tinka iš šioms laikams: "... te skamba vėl balsų šimtai: Tėvynė vėl laisva!" Operetės chorui šiemet vadovauja Vytautas Strolija.

• Solistė Lilija Sukytė (Lillian Sukis), naujų sutarčių sudarymo ir vadinamų "audicijų"

reikalais, kuriam laikui išskrenda į Europą. Drauge su dainininke vyksta ir jos motina p. Z. Šukienė.

Vasarinius ir rudeninius sol. L. Sukytės operinius pasirodymus labai šiltais atžymėjo Kanados ir JAV-ių kritikai.

• Siemtinė Nobelio literatūros premija paskirta rusui M. A. Šolochovui, ypač pabrėžiant jo 1928-1940 m. parašytą 4 tomy romaną "Ramusis Donas", kuriame vaizduojama Dono kazokų buitis karo, revoliucijos ir pilietinio karo metais. Šioje plačioje epopėjoje Šolochovo ir pasiekiamas savo kūrybos viršūnė: puikus pasakotojo talentas, gyvi personažai ir didelio masto įvykių apvaldymas. Veikalas sovietinėse sąlygose net neįprastai objektyvus, kuo kiti Šolochovo veikalai tokiam laipsnyje jau nepasiežymi. Lietuvių kalbon yra išversta "Ramusis Donas", "Pakelta velėna" ir kiti jo veikalai.

Šiais pokario metais tai jau antras rusų autorius, atžymėtas šia pasauline Nobelio premija. Kaip žinome, 1958 m. ji buvo paskirta B. L. Pastarnakui, kurio romanai "Daktaras Živago" visų pirma buvo pa-

Taupykite
MES MOKAME
4 1/2
ANT VISŲ SASKAITŲ %
Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.
Kiekviena saskaita ligi \$10,000 aprausta Federalės valdžios agentūroje
August Saldukas, August Saldukas, Prezidentas
4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

Kalėdiniai Siuntiniai!
Mielie tautiečiai, nudžinginkite artimuosius Lietuvoje pastudami jems dovanėlių Kalėdoms ir Naujiesiems Metams!
Mes esame sudarę tris specialius didžiai vertingus šventinius siuntinius, kurių kaina Jums bus visai prieinama ir kokybe sužavės gavėjus. Štai jie:
Kalėdinis P (rabanginis) I
Angl. paltinė šilto veluro medž 3 jardai; išveginė vyr. arba mot. eilutė vilnonė angl. medžiaga. 3 1/2 j.; nepermatomo nailono medž suknelė — 4 j.; kaklaraištis; šilkinė skarelė; šokolado dėžė — 1 sv.; kakavos pupelių 1 sv.; švelnaus nailono mot. belt. — apatinukas ir kelnaitės; vyr. išveginiai nailono marškiniai; ir vyr. arba mot. skotiškos vilnos nertinis tik už 99 dol. su pasiuntimu ir muitu!
Kalėdinis S (taigmeninis) II
Angl. viln. medžiaga dviems vyr. arba mot. eilutėms — 7 j.; labai graži portugaliska šilta medž. suknelė — 4 j., 2 poros nailono kojinių; vyr. arba mot. vilnonis nertinis, vyr. išveginiai nailono marškiniai; ir šokolado dėžė 2 sv. tik už 75 dol. su muitu ir pasiuntimu!
Kalėdinis D (ovaninis) III
Angl. viln. medž. vyr. arba mot. eilutė — 3 1/2 j.; medžiaga šilta, gražiai mot. suknelė — 4 j.; sunkaus itališko šilko medž. suknelė — 4 j.; šilkinė skarelė; 2 poros nailono koj. ir 2 sv. šokolado tik už 60 dol. su pasiuntimu ir muitu!

Be to, tebesiunčiame mūsų populiariusius standartinius siuntinius V-3, 10 1/2 j.; viln. kostiuminės medž. už 55 dol.; N-4, 16 j. keturioms suknelėms nailoninės nepermatomos medž. už 45 dol.; P-3, 6 j. vilnonės medž. dviem paltams ir 3 1/2 j. vilnonės medž. išveginiam kostiumui už 75 dol.; NMSK — 3 nertiniai, 3 išveginiai marškiniai, 3 viln. skarelės ir viena atkarpa 3 1/2 j. kostiumui už 75 dol.; ir M-13, aukšto kaloriteto 22 lbs. maisto siunt. už 30 dol.
Automobilius, dviračius, siuv. mašinas, svaig. gėrimus, tabaką (Sov. gamybos) galime pristatyti iš Kaune ir Vilniuje esančių kooperatyvų.
Siunčiame ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius (tik naujų prekių). Tokius siuntinius (iki 22 lbs.) galite adresuoti mums ir mes juos išsprendžiame į Lietuvą už 12 dol.; įskaitant mūsų patarnavimą, licenciją, draudimą ir supokavimą. Gi už čia apmokėtą muitą pateiksime oficialią sąskaitiukę. Prie tokių siuntinių galima pridėti šį tą iš mūsų kataloginių angliškių prekių.
Siųskite užsakymus, reikalaukite pavyzdžių ir kainininkų:

BALTIC STORES LTD.
421, Hackney Road
London, E. 2., Great Britain
Seniausioji šioje srityje lietuvių firma. Greitas, garantuotas ir gavėjų parašu patvirtintas pristatymas!
Atsčiai JAV:
L. Venckus, 7030 So. Talman Ave., Chicago, Illinois, Tel. 436-0494
GAIVA, 3570 West Vernor, Detroit 16, Michigan.

skelbtas laisvajame Vakarų pasaulyje, todėl rašytojui nebuvo leista išvažiuoti Švedijon ir Nobelio premijos priimti. Vis dėlto Pasternakui dar buvo palikta teisė numirti savo bute, nors jo artimieji po to buvo išstremti Sibiran. Sešiasdešimtuosius metus einančiam Šolochovui, mokėjusiam išlaikyti savo vardą prie visų bolševikinio režimo galvų, kliūčių pasiimti 56-400 dolerių, tur būt, nebebus.

Tiesa, kurią mes gauname iš kitų, prie mūsų glūdi kaip dirbtinis sąnarys, pvz. netikras dantis ar vaško nosis; tačiau tiesa, kurią mes pasiekiamė savo pačių protavimu, yra lyg mūsų natūralūs, sąnariai, kurie tikrai mums priklauso. Toks tai ir yra tikrumoj skirtumas tarp originalaus mastytojo ir tarp eilinio mokyto žmogaus.
— A. Schopenhauer

Gero vakaro tik tada susilaukiu, kai visą dieną paskiriu darbu.
— J. W. Goethe

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO M. R. NELSON SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWNhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2448 West 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-8572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

APIE LIETUVĄ BRAZILIJOS ŠIAURĖJE

Patyrimai, dirbant Taikos korpuse

NIJOLĖ SEMĖNAITĖ-ETZWILERIENĖ

Taikos korpusas (The Peace Corps) pasiuntė iš JAV šešetą asmenų: dvi vedusių poras ir pora viengūnių į Fortaleza, Braziliją. Fortaleza yra viena pagrindinių Brazilijos uostų ir Cearos valstybės sostinė šiaurės rytų Brazilijoje įkurta 17 šimt. Savanorių svarbiausia paskirtis buvo dėstyti Cearos universitete ir prisidėti vienokiu ar kitokiu būdu bendruomenės vystymosi projektuose. Šalia to (gal net labiausiai) buvo laukiama, kad jie sudarytų "gero amerikiečio vaizdą": skleistų gerąsias amerikiečių ypatybes ir iš pagrindų pakeistų gyventojų blogą nuomonę apie juos. Kitais žodžiais tariant, jie turėjo taip elgtis, kad būtų pajustas jų pozityvus buvimas tiek darbe, tiek bendruomenėje.

Aibės klausimų apie Kennedžius

Snekėdami apie Kennedžius, atrodo, kad mes laimėjome be jokių mūsų pastangų. Nuo pat pirmosios dienos, kai mudu (su savo vyru Dovydu) atsikėlėme į savo butą didžiuliam kelių butų pastate, esančiame žemesnės vidurinėsios klasės aplinkoje, tučiuojau buvo žinoma apie "Americanos" atsikėlimą ir gerokai apie tai ir dabar visur šneka. Jau pačioje pradžioje vaikai, gyveną tame pačiame name, parodė didelį smalsumą apie sukėlę geroką triukšmą. Jie tiesiog reikalavo, kad leistume mum padėti: nešė baldus, šlavė grindis, nešiojo ryšulius ir per visą laiką bėrė begales klausimų:

- Ar jūs matėte kada nors Jacqueline Kennedy?
- Kaip atrodo jos vaikai?
- Ar ji vėl ištekės kada nors?
- Kodėl ji turėtų noro vėl ištekėti, kai ji buvo ištekėjusi už tokio gražaus vyro, kaip prezidentas?
- Kas nužudė prezidentą?
- Ar teko kada jį gyvą matyti?
- Ar jūs neturite vaikų?
- Ar manote turėti vaikų čia Brazilijoje? Tada jie bus braziliečiai, ne amerikiečiai, jei gims čia.

Dr. Kildare, Beatles populiarūs ir Brazilijoje

Pradžioje tiek juokingais klausimais, tiek pačių vaikų buvimu savotiškai džiaugėmės. Tačiau neužilgo pradėjo atsibosti, ypač dėl to, kad retas kuris jų pasibeldavo į duris, prieš įeidamas. Laimei, kad ir naujiena apie "Americanos" apsigyvenimą tame name atslūgo. Tačiau per tą laiką gandas apie mūsų buvimą nuslūgo per keletą kvartalų. Ir, mums becinant gatve, už kelių blokų nuo mūsų namų, atbėgo uždusios trejetas žingėdžių mergaičių skersai gatvės ir paklausė:

- Ar jūs esate atvykę iš Amerikos?
- Taip, — atsakiau.
- Tada viena jų vėl paklausė:
- Ar pažįstate dr. Kildare?
- Instinktyviai net truputėlį atsiločiau nuo tokio klausimo. Sumurmėčiau kad teko jį matyti tik televizijoje ir nuėjome. Esmė

tikra, kad mergytė liko labai apvilta. O nuo to laiko pasibai-gė ramybė. Kiekvieną dieną, einant gatve, vaikai džiaugsmingai ir draugiškai šaukdavo: "Americano!" arba net "Nijole! Davi!" Atsisukdavome ir į sveikinimus atsakydavome rankos pamojimu ir šypsena. Labiausiai įkyrūs buvo maži berniukai, kurie, užbėgę už akių, prašydavo: "Pasakyk ką nors". Mandagesnieji ir nuoširdžiai draugiški vaikai sustabdydavo mus gatvėje su tūkstančiu ir vienu klausimu, ar mes pažįstame Rebels, Beatles, Rod Taylor ir visados viskas baigdavosi nenusiūstamais klausimais — apie Kennedžius. Teko išmokyti būti diplomatais ir išsisukti tokiose situacijose, jų per daug nenuviliant, nesudaužant svajonių pasaulio. Dažnai užeidavo pagunda atręžti: "Ne, bet mano mama sutiko ir gavo autografą iš Forrest Tucker."

Tačiau vieną gražią dieną įsitikinau, kad mūsų paneigimai neturėjo jokio efekto. Sykį maža mergytė iš pirmo aukšto užbėgė į viršų su žinia. Tada sukinėjau, lūkuriauo, lyg norėdama pasikalbėti. Besikalbant pagaliau ji nekaltai užklauso:

- Dona Nijole, ar teisybė, kad pažįsti Richard Chamberlain?
- Ne, Cassia, neteisybė. Niekad jo gyvenime nesu sutikusi.
- "Matai", jos balse skambėjo liūdnumas, "mes ginčijomės dėl jo akių spalvos ir Elzinha pasakė, kad jos mėlynos, nes Dona Nijolė ji pažįsta ir ji sakė, kad jos tikrai mėlynos!" O vis dėlto teko pasiūsti mažąją Cassią namo su tikru pasakojimu, nors ir likau gerokai pralinksminta įgytu "autoritetu" apylinkės vaikų tarpe.

Studentai domisi ekonomine būkle JAV-se

Nežiūrint įkyrių nuotykių, kartais labai malonu pajusti tikrą susidomėjimą bei draugiškumą. Maloniai mus nutėikė apsilankymas seminarijoje, kurioje mudu su vyru pasirinkome patys dėstyti atliekamam laikui, atitrūkus nuo savo pagrindinio darbo (Taikos korpuso buvome siūsti dėstyti universitete. Anglų kalba bei literatūra atiteko man, o vyrui — matematika). Seminaristai, 14-18 metų jau



Naujos galingosios seserys, pagerbtos liet. gal. seserų baliuje, su savo palydovais. Iš kairės: dr. Z. Rudaitis, R. Rudaitytė, A. Bartkus, D. Paplūnaitė, P. A. Pužauskas, R. Paplūnaitė, A. Jurkšaitė ir T. Saka. Nuotrauka A. Gulbinsko



A. Šalčiuvienė su draugais prie Trakų pilies: sesuo Kotryna Masulienė, Bronė Klimienė, A. Stulginskis, J. Šernas ir K. Pietaris.

A. Šalčiuvienę prisimenant

Antanina Gustaitytė - Šalčiuvienė, mūsų rašytoja, pedagogė bei visuomenininkė, mirė 1958 m. rugsėjo 23 d. Kaune, vos pusmečiu pralinkus po jos vyro prof. Petro mirties. Maskvoje baigusi aukštuosius mokslus, 1918 m. grįžusi Lietuvon, mokytojavo Vilniaus, vėliau Kauno gimnazijose, dėstydama gamtą bei geografiją. 1920-21 m. gilino studijas Berlyne. Dėdės poeto Motiejaus Gustaičio įtakoje ankstokai susidomėjo lite-



Antanina Gustaitytė-Šalčiuvienė

ratūra ir pradėjo rašyti. Jau nuo 1911 m. matome ją rašant Ateičiai, Saltiniui, vėliau Sandarai, Lietuvos Aidiui, Talkai. Pasirašydavo Aukšės slapyvardžiu. Ji buvo Tarptautinės aukštąji mokslo — baigusių moterų federacijos Lietuvos skyriaus pirmininkė (1937 m.) ir tarptautiniuose kongresuose atstovavo lietuves intelektualas.

Buvo Lietuvos rašytojų dr. jos narė. Per trumpą laiką parašė keletą romanų: Laiko laiptais (1931), metais vėliau Vingiai, kitais gi metais Juozukas, sekančiais vėl metais pasirodė jos apysaka jaunimui Už jūrų marių, už metų vėl romanas Voras, ir vėliausiai novelių rinkinys Dvejopa meilė. Mėgino savo talentą ir dramose, rankraštis liko net kelios: Sofija, Vytautė, Akla meilė — ne laimė ir kt.



Nuotrauka A. Gulbinsko

Būdama pedagoge ir mokytoja vadovėlių stoka, energingai griebėsi neleisti veltui laiko, o užpildyti tą spragą. 1924 m. išleido Afriką, o 1927 m. pasirodė jos Pradedamoji geografija. Okupacijos laikai, atrodo, paveikė ir mūsų rašytoją, kaip ne vienas jųjų pasitiko raudonajį siaubą mirtina tyla.

Susirinkimas gyvai svarstė GFWC organizacijos jubiliejinį deimantinį suvažiavimą, įvyksiantį kitais metais Chicagoje. Suvažiavime laukiama keliolikos tūkstančių moterų iš viso plataus pasaulio. Susirinkimas, apsvaustęs šio didžio ir reikmingo įvykio reikala, nutarė: retą progą džiaugsmingai sutikti ir pasaulio moterų forume pristatyti lietuvių moterų su jos kultūriniais laimėjimais ir jos tautos — Lietuvos laisvės problema. Šiuo tikslu yra nutarta su-ruošti vaishes suvažiavimo atstovams tautiniam stilijui Jau-nimo centre. Pramatoma, kad jų atstovų būsą pusanatro, gal net du šimtai. Šia proga norima suorganizuoti lietuvių moterų menininkų - skulptorių ir dailininkų parodą Ciurlionio galeri-joje.

Lietuvės pasitiks pasaulio moterų atstoves vaisėmis ir lietuvių moterų meno para-da Jau-nimo centre, Chi-cagoje

LMF Chicagos klubas ren-gia Derliaus šventės balių

Tinkamai priimti pasaulio moterų atstoves, reikiamai pristatyti lietuvių moterų anapus ir

Naujūji šukuosena, vadinama "Combo Curl", suukuota plaukų stilizotojo Buddy Walton iš St. Louis, Mo., buvo parodyta Tautinėje plaukų modų parodoje New Yorke. Modeliuoja Suzann McDonald.

Tai buvo klausimai, rodą nuo širdų stropumą pažinti Ameri-kos gyvenimo būdą. Klausimai apie rasių bendravimą, Viet-namą ir t. t. plaukė be įkau-dimo, atakavimo, be lašelio veidmainystės.

Brazilijos profesorius mokosi lietuvių kalbos fonetikos

Dviguboji rolė, kaip lietuvi-tės ir amerikietės, turėjo įdo-mių rezultatų. Seminarijos stu-dentai suranda ir duoda šven-tų paveikslėlių lietuvių kalba (net nesuprantama, iš kur jie juos iškasa ir gauna). Univer-siteto profesorius — brazilas lingvistas paprašė manęs "pa-mokyti" jį lietuviškos foneti-kos. Ir jis buvo maloniai sujau-dintas pasiektais rezultatais. Mūsų kaimynai visados supa-žindina mane su savo draugais kaipo "lituana", tik užaugusia JAV-se. Kai pirmą kartą suti-

Pasaulio moterų atstovės pas lietuves

Kaip žinia, Lietuvių moterų klubų federacija yra įkurta Vo-kietijoje dar stovyklų metais ir jau penkiolika metų kaip sėk-mingai veikia. LMK Federacijai priklausau šešiolika klubų, jie veikia paskiruose kontinentuose ir valstybėse, kur tik yra dides-nės lietuvių kolonijos. LMK Fe-deracijos pagrindinis uždavinys yra palaikyti gyvą Lietuvos laisvės bylą savųjų ir svetimų-jų pasaulyje. Ieškodama kon-takto su plačiuoju pasauliu LM K Federacija yra įsiregistravusi į pasaulinę moterų organizaci-ją, yra narys GFWC, kuri ap-jungia pasaulio moteris be reli-gijos, rasės ir socialinės padė-ties skirtumo.

Lietuvės pasitiks pasaulio moterų atstoves vaisėmis ir lietuvių moterų meno para-da Jau-nimo centre, Chi-cagoje

LMF Chicagos klubas turėjo visuotinį narių susirinkimą pra-eitą mėn. ponų St. ir A. Semėnų namuose. Susirinko keliadesimt narių, kurias, nežūrint religiniū, pasaulėžiūrinių bei politinių įsi-tikinimų, stipriai jungia Lietu-vos laisvinimo uždavinys, jos visos tarpusavy seseriškai bend-rauja — sutartinai vykdo orga-nizacinius uždavinius.

Po susirinkimo dr. M. Bud-rienė parodė filmą iš savo ke-lionės po Europą, kur ji buvo išvažiavusi ir dalyvavo Tarp-tautiniame alergijos gydytojų suvažiavime Romoje. Po to po-nai Semėnai dar susirinkimo da-lyves pavaišino, kurių metu bu-

šiapus geležinės uždangos yra rimtas ir atsakingas uždavinys. Rūpestį didina dar ir finansų stoka... Klubo narės nutarė ir jau visu stropumu rengia Der-liaus šventės balių, skirtą pla-čiai Chicagos visuomenei. Ba-lius įvyks spalio mėn. 30 d. Jau-nimo centre. Klubo narės ren-giasi kuo maloniausiai priimti svečius. Tikimasi, jog visuome-nė supras klubo anksčiau min-ėtą įsipareigojimą ir savo atsi-lankymu parems klubo narių užsiangažavimą darbu.

Susirinkimą pravedė klubo pirmininkė M. Kriaučiūnienė, sekretoriavo — O. Lorentienė. Pranešimą iš suvažiavimo New Yorke padarė Z. Juškevičienė, vicepir.

Po susirinkimo dr. M. Bud-rienė parodė filmą iš savo ke-lionės po Europą, kur ji buvo išvažiavusi ir dalyvavo Tarp-tautiniame alergijos gydytojų suvažiavime Romoje. Po to po-nai Semėnai dar susirinkimo da-lyves pavaišino, kurių metu bu-

LIETUVAITĖ TARP PUSLAUKINIŲ

Buvusi Kauno studentė Peru džiunglėse

Gabi lietuvaite Apolonija Va-leikaitė, Vytauto Didžiojo uni-versitete studijavusi matemati-ką, dabar darbuojasi džiunglių apsuptame Regenno miestelyje, Peru valstybėje. Ji tokia karšta lietuvė, kad tapusi vie-nuoje — misioniere vis tiek pa-silikio lietuvišką vardo formą — Marija Širdies Jėzaus, nors ten nėra jokių lietuvių. Paprašy-ta papasakoti apie savo darbo sąlygas, ji laišku atraišė:

"Parašysiu vienos mergaitės likimą, kuri dabar turės apie 18-20 metų. Vienas tėvas misio-nierius gyveno nuo čia apie 4 valandas kelio lėktuvu, tarp tik-rų laukinių. Pradžioj jam buvo labai sunku, nes laukiniai mirti-nai nekėnėia baltojo ir kultūrin go žmogaus. Bet kadangi jis bu-vo taip labai jiems palankus ir geras, įgijo pasitikėjimą ir ra-miai gyveno tarp jų, nors apie keliolika kartų turėjo mirties pavojų ir tikrai tiesiog stebuk-lingu būdu liko gyvas.

"Burtininkės" mirtis

Kartą, eidamas į vieną jų sto vykla, pamatė priristą vieną moterį prie medžio. Laukiniai buvo pasirengę strėlėm ją nu-žudyti. Nepagelbėjo jokie misio-nieriaus prašymai. J iliko nu-žudyta kaip burtininkė misionieriaus akivaizdoje. Po to mi-sionierius išgirdo silpną verks-mą. Pamatė šalia gulintį 2 mė nesių mergaitę, kūdikį nužudy-tos moters. Prašė, kad jam at-duotų. Nenorėjo, nes sakė, kad ir ją reikia nužudyti kaip burti-ninkės kūdikį.

Už degtukų dėžutę pirkto mergytę

Pagaliau misionierius pasiūlė jiems vieną degtukų dėžutę kaip dovaną už tą kūdikį. Jam mer-gaitę atidavė su ta sąlyga, kad ji niekad nepasirodytų jų tarpe. Vargšas misionierius nežinojo, ką duoti jai valgyti, turėjo va-žiuoti dvi dienas iki savo misi-jų stoties. Kramtė bananą ir su-kramtytą dėjo į burną. Taip ir maitino, kol pasiekė seseles. Joms atidavė auklėti. Mergaitė buvo gana gabi, baigė mokslus, turėjo gerą vietą Limoje.

Pernai tas misionierius gavo iš jos laišką. Kvietė jį į vestu-ves, nes, sako, kad jis yra vie-nintelis jai artimas žmogus pa-sauly.

Tas misionierius gyvena čia, Requenoj, yra berniukų gimna-zijos direktorius. Gavęs laišką, išvažiavo į Limą ir pats sutuokė jaunuosius.

Parduotos merginos tragedija

Apie kitos mergaitės likimą iš tos pačios vietos papasakojo



Solistė Genė Antanaitytė-Ugianskienė dainuoja L. D. Kunigaikštienės Birutės draugijos rengiamame baliuje — koncerte lapkričio 13 d. Western Ballroom salėje.

vo pasveikintos Marijos vardo narės, ypač klubo pirmininkė, joms visoms įteikta rožių. Susirinkusios dar turėjo pamatyti pono Semėno paties susuktą fil-mą iš kelionės po Ameriką ir iš-klausyti sol. St. Paškuvienės įdainuotą lietuviškų dainų plokštelę. Z. J.

tas pats tėvas misionierius. Mer-gaitė buvo jauna, graži. Nors, buvo pagonė, tačiau labai kilni. Jos tėvas pardavė ją vienam turtingam žmogui. Sužinojusi, naktį pabėgo iš tėvų namų. Ei-dama mišku, paklydo, net neži-nojo, kaip grįžti atgal. Benorė-jo mirti negu grįžti. Jau buvo taip nusilpusi, kad nebegalėjo ir paeiti... Prašė savo maldoj, kad būtų išgelbėta iš tos padėties, bet kad nerekėtų jau j to vyro rankas patekti. Kaip tik tuo ke-liu ejo tas tėvas misionierius ir rado mergaitę nualpusią. Manė, kad jau mirus. Atgaivino. Ji papasakojo savo likimą, bet bu-vo taip silpna, kad sunku buvo pernešti į artimiausią misiją st. tį. Liko jam tik prirengti prie krikšto. Rado tiesiog nuostabiū būdu prisirengusią sielą prie aukštesniū, kilnesniū dalykų. Pakrikštijo. Ji netrukus mirė. Čia, gimnazijoje, turėjome jos puseserę, kuri prieš dvejus me-tus baigė gimnaziją ir dabar studijuoja Limoje

Pastaba. Šios lietuviškos mi-sionierės adresas yra: Marija Širdies Jėzaus, F. M. M., Cole-gio "Maria Inmaculada", Re-quena, Peru, S. A. Aukas jai galima siųsti ir per kun. J. Prunskį "Draugo" adresu.

Kinietės moterys atrodo daug jaunesnės ir ne taip greit sens-ta, kaip kitų tautų moterys, nes jos visiškai nevartoja alkoholi-niū gėrimų ir nesikaitina sau-lėje, — skelbia spaudoje grožio ekspertai.



Tai maudymosi kostiumas! Rudi Gernreich prieš metus sukūrė sen-sacingą bei viršaus moterims maudymosi kostiumą (ieškodamas sen-sacijų — pagarsėjimo). Dabar jis metėsi į kitą kraštutinumą, New Yorke pasirodydamas su šiuo maudymosi kostiumu, kuris dengia vis-ką nuo kojos pirštų galų ligi kaklo. Kojinės yra megztos (violetiniai skrituliai kuno spalvos fone) ir pa-lankomos raudonų plastikinių koja-raiščių.